
Vietnam Mekong Deltası'nda koordinasyon ve sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumu

Yazar(lar): Daniel Gilfillan, Thu T. Nguyen ve Ha T. Pham Kaynak: *Ekoloji*

ve *Toplum* , Eylöl 2017, Cilt 22, No. 3 (Eylöl 2017) Tarafından

yayınlanmıştır: Resilience Alliance Inc.

Kararlı URL: <https://www.jstor.org/stable/26270155>

REFERANSLAR

Bu makale için JSTOR'da bağlantılı referanslar mevcuttur:

https://www.jstor.org/stable/26270155?seq=1&cid=pdf-reference#references_tab_contents

Bağlantılı referanslara erişmek için JSTOR'da oturum açmanız gerekebilir.

JSTOR, akademisyenlerin, araştırmacıların ve öğrencilerin güvenilir bir dijital arşivdeki çok çeşitli içeriği keşfetmelerine, kullanmalarına ve geliştirmelerine yardımcı olan kar amacı gütmeyen bir hizmettir. Üretkenliği artırmak ve yeni akademik formları kolaylaştırmak için bilgi teknolojilerini ve araçlarını kullanıyoruz. JSTOR hakkında daha fazla bilgi için lütfen support@jstor.org adresiyle iletişime geçin.

JSTOR arşivini kullanmanız, <https://about.jstor.org/terms> adresinde bulunan Kullanım Hüküm ve Koşullarını kabul ettiğinizi gösterir.

Bu içerik Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC 4.0) altında lisanslanmıştır. Bu lisansın bir kopyasını görüntölemek için <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> adresini ziyaret edin.

Ekoloji ve Toplum'u dijitalleştirmek, korumak ve erişimi genişletmek için JSTOR ile işbirliği yapıyor

JSTOR

Araştırma

Vietnam Mekong Deltası'nda koordinasyon ve sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumu

Daniel Gilfillan¹, Thu T. Nguyen² ve Ha T. Pham³

ÖZET Bu araştırma, üç koordinasyon boyutunun Vietnam Mekong Deltası'nda sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumu üzerindeki etkisini incelemektedir: ölçekler arası, sektörler arası ve sınırlar arası. Vietnam'da görevler devlet bakanlıkları ve departmanları arasında paylaştırılmış olsa da, yetki alanlarını aşan konularda çok az işbirliği vardır. Benzer şekilde, Vietnam Mekong Deltası'ndaki su akışları kaynak yönetimi ve sağlık konularını il sınırlarının ötesine taşırsen, iller arası işbirliği için resmi mekanizmalar eksiktir. Ademi merkezileşme çabaları yetki ve karar alma süreçlerini daha alt seviyelere devretmeye çalışsa da, devlet merkezli yukarıdan aşağıya politika yapımı devam etmekte ve bu da ölçekler arasında işbirliğine dayalı koordinasyonu sınırlamaktadır. Bu sorunların de Vietnam Mekong Deltası'nda sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumunu engellemektedir ve bu koordinasyon sorunları Vietnam hükümeti tarafından kabul edilmiş olsa da, bugüne kadar bunların ele alınmasında çok az başarı elde edilmiştir. Yazarlar, koordinasyon sorunlarının daha fazla tartışılmasını ve irdelenmesini teşvik etmeyi ummakta ve bazı önemli zorluklara rağmen Güney Batı Yönlendirme Komitesi'nin Vietnam Mekong 'nda sağlık ve diğer sektörlerdeki iklim değişikliği müdahalelerini koordine etmede kolaylaştırıcı bir rol oynayabileceği sonucuna varmaktadır. Bir yönetim analizi olarak bu araştırma, Vietnam'daki diğer alan ve sektörlerin yanı sıra Güney Doğu Asya'nın diğer de uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: uyum; iklim değişikliği; sınır ötesi koordinasyon; ölçekler arası koordinasyon; sektörler arası koordinasyon; sağlık; Mekong Deltası

GİRİŞ

İklim değişikliğinin bir sonucu olarak, yağış modelleri halihazırda değişmekte ve tatlı su mevcudiyetini etkilemektedir (WHO 2015), bu da insan sağlığı üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı etkilere sahiptir (Costello ve ark. 2011). Örnek olarak, değişen yağış modelleri bulaşıcı hastalıkların yayılmasını doğrudan etkileyebilir ve eski yağmur suyu drenaj sistemleriyle birlikte daha yoğun yağışlar vektör ve su kaynaklı hastalıkların daha yüksek seviyelere neden olabilir (örn. USFS 2011, Rasul 2014). Christopoulos ve diğerleri (2012:310), farklı sektörlerin "yerel çekiş gücü sağlayabilecek ve [hem] sosyo-ekonomik hem de çevresel gerilimleri ele alabilecek" "kişiyözel çözümler" geliştirmek için işbirliği yapmasının önemini tanımlamıştır. IPCC (2014a), ulusal hükümetlerin politika ve yasal çerçevelerin yanı sıra mali destek ve bilgi sağlama gibi mekanizmalar aracılığıyla alt ulusal uyum çabalarını koordine etmesinin, uyum önlemlerinin planlanmasını ve uygulanmasını geliştirdiğini belirtmiştir. Benzer şekilde sınırlı yönetim koordinasyonunun uyum çabalarını baltaladığı gözlemlenmiştir (Haines-Young ve Potschin 2008; ayrıca bkz. Cash vd. 2006). Yerel yönetim ile daha üst düzey yönetimler arasındaki koordinasyon, yerel idari alanlar arasındaki koordinasyona da yardımcı olarak kalkınma ve planlama çatışmalarını azaltabilir (Baker ve ark. 2012). Vietnam için ölçekler arası, sektörler arası ve sınırlar arası koordinasyon konuları özellikle önemlidir çünkü gelişmekte olan ülkelerdeki insan sağlığının iklim değişikliğinden dünyanın diğer bölgelerine göre daha fazla etkilenmesi muhtemeldir (Lesnikowski vd. 2013) ve örneğin Vietnam Mekong Deltası'ndaki iklim değişikliği etkilerinin özellikle şiddetli olması beklenmektedir (Tran vd. 2015).

Bu makale, sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumunu desteklemek için sektörler arasında, iller arasında ve ölçekler arasında koordinasyonun önemi hakkında tartışmayı teşvik etmek amacıyla yazılmıştır. Bu makale, aşağıdaki hususları savunan teorik katkılar üzerine inşa edilmiştir

iklim değişikliğine uyum için koordinasyonun önemini vurgulamakta ve Vietnam Mekong Deltası'nda sağlık sektörünün uyumunu iyileştirmek için üç koordinasyon boyutunu ele alan olası uzun vadeli bir çözüm önermektedir. Bu makalede, insan toplumlarında iklim değişikliğine uyum, ya "faydalı fırsatlardan yararlanmak" ya da değişen iklimin getirdiği "zararı hafifletmek" anlamına gelmektedir (IPCC 2014b: 118). Koordinasyon, hem aktörler arasında görev dağılımını hem de üzerinde mutabık kalınan hedeflere ulaşmak için iki veya daha fazla aktörün ortak hareket etmesini ifade eder. Bunlardan ilki bu makalede işlevsel işbirliği, ikincisi ise işbirliğine dayalı işbirliği olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmada incelenen koordinasyonun üç boyutu Tablo 1'de özetlenmiştir.

Vietnam'da koordinasyonun niteliğini netleştirmek önemlidir. Örneğin Vietnam'ın Niyet Edilen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkısı (INDC) gibi Vietnam hükümet belgeleri, bakanlıklar ve yerel yönetimler arasında daha etkili koordinasyon ihtiyacını kabul etse de, etkili koordinasyonun ne anlama geldiğine dair net bir açıklama yoktur (örneğin, GOV 2015a).

Güney Doğu Asya ülkelerinin BMİDÇS'ye yönelik INDC'leri ve ulusal bildirimleri incelendiğinde, Vietnam'ın ulusal düzeyde sektörel uyum stratejileri ve il düzeyinde uyum planları da dahil olmak üzere uyum politikaları, stratejileri ve planları geliştirme açısından bölgedeki en proaktif ülke olduğu görülmektedir. Bu durum, Vietnam'ın politika yapımını, hem olumlu yönleri hem de Vietnam'ın karşılaştığı bazı zorluklardan kaçınımlarına yardımcı olması açısından diğer ülkelerin öğrenmeyi tercih edebileceği bir model haline getirmektedir.

Araştırma, sistem teorisi ve dayanıklılık düşüncesinden beslenmiştir. Sistem teorisi, sistemlerin aşağıdaki özelliklere sahip olduğu fikrine dayanır

¹Avustralya Ulusal Üniversitesi, ²Vietnam Ulusal Ormancılık Üniversitesi, ³Ekonomi Üniversitesi, Ho Chi Minh City

Tablo 1. Koordinasyonun üç boyutu. Koordinasyonun üç boyutu.

Koordinasyon Boyutu	Açıklama	Edebiyattan Örnekler
Çapraz ölçek	Farklı düzeylerdeki hükümet mekanizmaları arasındaki etkileşimler, örneğin ulusal ve il düzeyleri arasındaki etkileşimler.	(Cash . 2006, Haines-Young ve Potschin 2008, IPCC 2014a) (Truong 2011, Baker ve ark. 2012, Nguyen 2012)
Sınır ötesi etkileşimler	İdari ve/veya idari olmayan kurumlar arasında meydana gelen	
	İklim değişikliğinin etkileri gibi çevresel sorunlarla başa çıkmak için siyasi olarak farklı yerler.	(USFS 2011, Christopoulos ve ark. 2012)
Sektörler arası	Sağlık ve çevre gibi devlet sektörleri arasındaki etkileşimler	

Onları dış etkilere izole eden farklı sınırlar. Yönetişimle ilgili olarak sistem teorisi, geri bildirim döngüleri, iletişim ve kontrol mekanizmaları gibi faktörlerin yanı sıra yönetim paradigmalarındaki değişikliklere de izin verir: örneğin, merkezi olarak kontrol edilen hükümetlerden çeşitli teknikler ve araçlar yoluyla yönetime geçiş (bkz. Esmark 2011). Dayanıklılık düşüncesi, ideal ve statik bir son duruma ulaşmaya çalışmak yerine sürekli değişen koşullara uyum sağlamaya yöneliktir. Başka bir , dayanıklılık "aynı kimliği korumak için değişim kapasitesidir" (Folke ve ark. 2010). Bugüne kadar, Vietnam Mekong Deltası'ndaki çevresel değişikliklere ve zorluklara yanıt vermek, altyapı inşasına ve bu esneklikten yoksun diğer sert tepkilere ağırlık vermiştir (Garschagen 2010, Garschagen ve Kraas 2011), oysa dayanıklılık yaklaşımları sürekli değişen bir iklime sürdürülebilir bir şekilde yanıt vermeye uygundur. Bu araştırmada esneklik düşüncesi ve sistem teorisinin birleşimi, Vietnam yönetiminde şu anda meydana gelen değişikliklerin yanı sıra sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumunu daha iyi kolaylaştırabilecek başka değişiklikleri de yansıtmaktadır.

LİTERATÜR TARAMASI

Sağlık ve iklim değişikliği

2014 Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) raporunda, Smith ve diğerleri (2014) insan sağlığının, iklim değişikliğinin daha da kötüleştirdiği kuraklıklar, seller ve sıcak hava dalgaları da dahil olmak üzere sıcaklık ve yağıştaki değişikliklere karşı hassas olacağını bildirmiştir. Sonuç olarak ortaya çıkan doğrudan sağlık etkilerine ek olarak, iklim değişikliğinin etkilerinin sektörler arası doğasını vurgulayarak, mahsul kıtlığı, değişen hastalık modelleri ve nüfusun yer değiştirmesinden kaynaklanan dolaylı insan sağlığı etkileri de . Sektörler arasında politika koordinasyonunun eksik olduğu durumlarda bu etkilere yanıt vermenin zorlukları daha da artmaktadır (örneğin, Huang ve ark. 2011). Zayıf altyapıya, yüksek yoksulluk ve eşitsizlik seviyelerine ve önemli halk sağlığı sorunlarına sahip ülkelerde, sağlık kaynakları iklim değişikliğinin etkileri nedeniyle özellikle zorlanacaktır (örneğin, Lesnikowski ve ark. 2013) ve iklim değişikliğinin etkilerinin yoksul ve marjinalleşmiş nüfusları daha da dezavantajlı hale getirmesi beklenmektedir (örneğin, Marmot 2007). Sektörler arası bir diğer etki de sağlık sorunlarının ekonomik kalkınmayı da engellemesidir çünkü tedavide doğrudan ekonomik maliyetler ve hasta çalışanların daha az üretken olması nedeniyle dolaylı maliyetler söz konusudur (örn. Smith ve ark. 2014; ayrıca çevresel belirleyiciler, insan sağlığı ve hane halkı düzeyindeki ekonomik sonuçlar arasındaki bağlantılar için Gerdham ve Ekam 2005'e bakınız).

Mekong Deltası'nın iklim değişikliğinin etkilerinden ciddi şekilde etkilenmesi beklenmektedir (Tran ve ark. 2015), ancak kırılganlık bir

hem fiziksel etkilerin hem de etkilenen nüfusun uyum sağlama kabiliyetinin bir fonksiyonudur (Yusuf ve Francisco 2009). Vietnam Mekong Deltası'nın nüfusu ağırlıklı kırsal kesimde yaşamakta olup, birçok insan yoksulluk içinde yaşamakta ve düşük eğitim seviyesine sahiptir (örneğin, McElwee 2010). Bu durum delta nüfusunu, iklim değişikliğiyle bağlantılı olarak artan tayfun sıklığı ve alçak kıyı bölgelerinin sık sık sular altında kalması (ve bunun sonucunda vektör, su ve gıda kaynaklı hastalıkların artması; McElwee 2010; ayrıca iklim değişikliğinin insan sağlığı üzerindeki sektörler arası etkilerinin açıklamaları için McMichael vd. 2003 ve Gamble vd. 2016'ya bakınız) karşısında oldukça savunmasız hale . Vietnam Mekong Deltası'nda ishali hastalıklar nedeniyle hastaneye yatışların artması halihazırda yüksek sıcaklık, nem ve yağışların en yüksek olduğu dönemlerle ilişkilendirilmektedir (Phung ve ark. 2015) ve bölgede solunum yolu enfeksiyonları gibi sık görülen sıcak hava dalgalarına bağlı hastalıklar da artmaktadır (Benedikter 2014). Diğer bölgesel analizler de daha sıcak, daha değişken bir iklim ile olumsuz sağlık etkileri arasındaki bağlantıları vurgulamakta olup, bu durumdan en çok yoksullar, özellikle de kadınlar ve çocuklar etkilenecektir (Mackay ve Russell 2011).

Sınırlar, ölçekler ve sektörler arasında adaptasyon

Adaptasyon çeşitli şekillerde ve çeşitli ölçeklerde gerçekleşebilir ve genellikle uzun vadeli eğilimlerden ziyade aşırı olaylar ve artan iklim değişkenliği tarafından motive edilir (Bierbaum ve ark. 2013). En yerel düzeyde, iklim değişikliğine adaptasyonlar çok az maliyetli başa çıkma önlemleri olma eğilimindedir. Yerel düzeyde daha pahalı olan uzun vadeli uyum planlamasının, ulusal hükümetlerden veya özel sektörden (Porter ve ark. 2014) ve gelişmekte olan ülkeler söz konusu olduğunda uluslararası uyum finansmanından teşvik olmaksızın özerk bir şekilde gerçekleşmesi daha az olasıdır. Bu durum ölçekler arası koordinasyonun önemini vurgulamaktadır ve literatürde iyi ölçekler arası yönetim bağlantılarının iklim değişikliğine uyumu desteklediği, küresel, ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde kararlar alınması gerektiği kabul edilmektedir (örneğin, Armitage 2008, Termeer vd. 2010). Termeer ve diğerleri (2010) ölçekler arasında koordinasyon sağlamanın maliyetleri olduğunu, ancak bu maliyetlere rağmen Cash ve diğerlerinin (2006) farklı ölçeklerdeki sorunları tanımanın sorunların daha kolay tespit edilmesini ve dolayısıyla çözüm yollarının bulunmasını gözlemlediklerini belirtmiştir. Vietnam Mekong Deltası'nda çevre ve sağlık yönetiminde yer alan ölçekler arası süreçler, ölçekler arası yönetimi önemli bir mesele haline getirmektedir (ölçekler arası yönetim dinamiklerinin önemine ilişkin argümanlar için Tai 2015'e bakınız).

Vietnam, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC; örnekler için bkz. Tablo 2) kapsamında taahhütlerde bulunmuştur.

BMİDÇS doğrudan politika olarak uygulanabilir değildir, ulusal politikaların, stratejilerin ve planların geliştirilmesiyle bağlantılıdır. Ulusal olarak Vietnam, İklim Değişikliğine Yanıt Vermek için Ulusal Hedef Programı (NTP-RCC) gibi kapsayıcı iklim değişikliği politikalarının yanı sıra iklim değişikliği hususlarını içeren sektörel planlara sahiptir. Ulusal hükümetler politika çerçeveleri gibi destekler sağlasa da, uyum eylemlerinin yerel koşullara göre uyarlanmasını sağlamada ulus-altı ölçek temel bir rol oynamaktadır (Snover vd. 2007, UNDP 2007). Benzer şekilde, Galarraga ve diğerleri (2009) ulus-altı kuruluşların önemli katkılarda bulunabileceğini, çünkü yerel koşullara ilişkin daha fazla farkındalığa sahip olmaları ve daha fazla esnekliğe sahip olmalarının iklim değişikliğine yanıt olarak kararlı ve hedefe yönelik eylemlerde bulunmalarına olanak tanıdığını ileri sürmüştür (ayrıca bkz. Parkes ve diğerleri 2010).

Bu argümanlar doğrultusunda ve NTP- RCC gereklilikleri kapsamında, Vietnam'daki her eyalet kendi iklim değişikliğine uyum eylem planını geliştirmiştir. Buna rağmen, Vietnam Mekong Deltası'nda, il uyum planları, uzun vadeli ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyebilecek olsa bile, sınır ötesi işbirliğine yeterince önem vermemektedir (Truong 2011, Nguyen 2012). Baker ve diğerleri (2012) Avustralya'nın Queensland eyaletinde uyum politikaları geliştirilirken ve uygulamırken çatışmaları önlenmesini yardımcı olmak için yerel yönetim bölgeleri arasında koordinasyonun önemine dikkat çekmiştir. Vietnam'da, iller arasındaki idari sınırlar ve akademik araştırmaların yanı sıra eylem için bilimsel temel sağlayacak bölgesel düzeyde veri tabanlarının eksikliği, Vietnam Mekong Deltası'nda iklim değişikliğine uyumu kısıtlamıştır (Nguyen 2012, Tran ve ark. 2015).

Vietnam'da ölçekler arası yönetim dinamiklerini devam eden bir faktör de Vietnam'ın Doi Moi reformlarının bir parçasını oluşturan ademi merkeziyetçilik programıdır (Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler 2009). Doi Moi reformları, merkezi olarak planlanan bir ekonomiden piyasa temelli bir ekonomiye geçiş için Vietnam Hükümeti tarafından 1981 yılında başlatılmıştır (Irvine 1995). Ademi merkeziyetçilik süreci, 2000 yılında Vietnam Ulusal Meclisi'nin sorumlulukları mümkün olan her yerde merkezi yönetimden yerel yönetimlere devretme kararı almasıyla hız kazanmıştır (Fritzen 2006). Dünya Bankası (2015) mali ademi-i merkeziyetçiliğin başarılı olduğunu bildirmiştir, ancak Vu (2012) ademi-i merkeziyetçilik reformlarının hükümetin beklentilerini karşılamadığını gözlemlemiş ve Vietnam'da yukarıdan aşağıya bir ademi-i merkeziyetçilik olduğunu, hükümet işlevlerinin daha üst düzey hükümet kademelerinin sorumlu olmaması gereken görevler temelinde devredildiğini belirtmiştir. Bunun aksine, aşağıdan yukarıya ademi-i merkeziyetçilik, daha üst düzey hükümetlerin daha alt düzeylerin yerine getirmek için donanımlı olmadığı görevler veya işlevler için sorumluluk almasını gerektirir. Vu (2012) ayrıca Vietnam'ın şeffaflık ve hesap verebilirlik, illere kaynak sağlanması ve mali, siyasi ve idari ademi merkeziyetçiliğin eşit olmayan dağılımı gibi başarılı bir ademi merkeziyetçilik için gerekli bazı temel ön koşullardan yoksun olduğunu ileri sürmüştür. Christoplos ve diğerleri (2017) ve Garschagen (2016), merkezi hükümetin bir yandan ulus-altı düzeyleri güçlendirmeye çalışırken diğer yandan genel politika kontrolünü sıkı bir şekilde elinde tutmasının bir paradoks olduğunu belirtmiştir. Garschagen (2016) ulusal kalkınmaya ilişkin bu gerilimleri vurgularken, Christoplos ve diğerleri (2017) iklim değişikliğine uyum konusunda yerel düzeyde katılım ve sahiplenmenin önemini tartışmıştır. Ancak Benedikter'in (2016) şu gözlemi göz önüne alındığında, yerel sahiplenmenin sağlanması zor olabilir

Devlet planlama ve bütçeleme süreçlerinin ısrarcı katılığı, yukarıdan aşağıya kaynak tahsis ile birleşmiştir. Benzer şekilde, Gainsborough ve diğerleri (2009), Hansson'un (2003) hükümetin sivil toplumla olan gergin ilişkisine dair tanımında da açıkça görülen yukarıdan aşağıya, devlet merkezli politika yapımına dikkat çekmiştir. Benzer şekilde, Benedikter (2014) Vietnam'daki büyük ölçekli operasyonların yerel hükümet kurumlarını ve toplulukları dışlama eğiliminde olduğunu gözlemlemiştir. Merkezi hükümetin sıkı kontrolü elinde tutma arzusu, sağlık sektörünün iklim değişikliğine adaptasyonu da dahil olmak üzere ölçekler arası koordinasyon çabalarını baltalamaktadır.

Yukarıdaki gözlemlere ek olarak, hem Thayer (1995) hem de Fforde (2011) Vietnam'ın ademi merkeziyetçiliğinde siyasi değişim eksikliği gözlemlemiştir. Bu sistemik katılığa MacLean'in (2013) bürokratik çıkarılışın hükümet belgelerinde sahadaki gerçekliği yansıtmayan "kağıt üzerinde" bir gerçekliğe yol açtığı argümanı da eklenebilir. Hükümet politikaların geliştirilmesi ve benimsenmesi konusunda aktif olsa da, kağıt üzerindeki gerçeklik ile tabanda yaşanan zayıf uygulama deneyimleri ve kaynak eksikliği arasındaki farklar, benimsenen politikaların genellikle amaçlanan sonuçlara ulaşmadığı anlamına gelmektedir. İklim değişikliğinin etkilerinin ele alınması ölçekler arası, sınırlar arası ve sektörler arası konuları içerdiklerinden, yeni politikalar yeterli değildir. Vietnam'ın iklimle ilgili politikaların istenen sonuçlara ulaşmasını sağlamak için yapısal ve felsefi değişimler yapması gerekecektir.

Dannevig ve Aall'in (2015) bölgesel ölçekli yönetişimin, özellikle yerel bağlam bilgisi ile uzman adaptasyon bilgisi arasındaki iletişimi ve koordinasyonu kolaylaştırmak için uygun bir seviye olabileceği yönündeki argümanında yapılabilecek bir değişiklik görülebilir. Vietnam'da bölgesel koordinasyon, özellikle de Vietnam Mekong Deltası'nda iklim değişikliği koordinasyonu, akademik olarak yeterince araştırılmamıştır. Vietnam'daki akademik dergilerde bazı araştırmalar bulunmaktadır ancak uluslararası İngilizce dergilerde çok az bilgi bulunmaktadır. Mevcut literatürde, Vietnam Mekong Deltası'nda ulus-altı bölgesel düzeyde koordinasyonun, özellikle piyasa baskıları ve Vietnam ekonomisinin devam eden uluslararası entegrasyonu ile buna bağlı kültür alışverişi, işgücü göçü ve çevresel zorluklar karşısında büyük önem taşıdığı konusunda geniş bir mutabakat vardır (Ho ve Le 2012, Nguyen 2012, Tran vd. 2015). Nguyen'e (2012) göre Vietnam hükümeti, koordinasyon düzenlemeleri, koordinasyon grupları ve plan ve stratejiler gibi yönetim araçları da dahil olmak üzere bölgesel koordinasyonu destekleyen yasal bir çerçeveye sahiptir. Tran ve diğerleri (2015) iklim değişikliğinin etkilerini değerlendirmiş ve uzun vadeye odaklanan eylemlerin acilen gerekli olduğunu ve bölgesel, bölgeler arası ve ulusal düzeyde eylem ve koordinasyonun sürdürülebilir kalkınma için temel olduğunu savunmuştur. Mevcut düzenlemelere ve yönetim araçlarına rağmen Tran ve diğerleri (2015) Güney Batı Yönlendirme Komitesi'ni (SWSC) deldadaki tek bölgesel yönetim mekanizması olarak tanımlamıştır. SWSC'nin yetkisi altında, merkezi bütçeden ve uluslararası bağışçılardan finansman sağlanarak özel bir iklim değişikliği koordinasyon ofisi kurulmasını önermişlerdir. Bu araştırma, Vietnam Mekong Deltası'nda sektörler, sınırlar ve ölçekler arasında işbirliğini geliştirmenin yollarını incelemek için sağlık sektörünü bir vaka çalışması olarak kullanarak Tran ve (2015) çalışmalarını iletletmektedir.

Tablo 2. Uyum ve sağlık Uyum ve sağlıkla ilgili yasalar, sũreçler, anlaşmalar, stratejiler, politikalar ve planlar.

Referans	Başlık	Yıl	Yetki/Anlaşma
Uluslararası odaklı (MONRE 2003)	İlk Ulusal Bildirim	Gönderilen 2003	Birleşmiş Milletler Çerçeve Sözleşmesi İklim Değişikliği Sözleşmesi
(UNFCCC) (MONRE 2010)	İkinci Ulusal Bildirim	Gönderilen 2010	BMİDÇS
(MONRE 2014)	İlk İki Yıllık Güncellenmiş Rapor (IBUR)	Gönderilen 2014	BMİDÇS
(GOV 2015a)	Niyet Edilen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkı (INDC)	Gönderilen 2015	BMİDÇS
Ulusal yasalar, sũreçler, stratejiler ve planlar			
(GOV 2011)	Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi (NCCS)	2011	Vietnam Hükümeti
(GOV 2008)	İklim Yanıt Vermek için Ulusal Hedef Programı Değişim (NTP-RCC)	2008	Vietnam Hükümeti
(GOV 2012)	İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (NAP-CC)	2012	Vietnam Hükümeti
(GOV 2002)	Bütçe Kanunu	2002	Vietnam Hükümeti
(GOV 2015b)	Bütçe Kanunu	2015	Vietnam Hükümeti
(GOV 2014)	Ulusal Sosyo-Ekonomik Kalkınma Planı	2014	Vietnam Hükümeti
(Sağlık Bakanlığı 2010)	Sağlık Bakanlığı Eylem Planı İklim Değişikliği	2010 - 2015	Sağlık Bakanlığı
N/A	Ulusal Çevre Sağlığı Eylem Planı (NEHAP)	Reddedildi (tarafından parlamento) 2012 Reddedildi (tarafından Çevre Bakan) 2015	Bölgesel Çevre Forumu Sağlık (RFEH)
Bölgesel süreç, stratejiler ve planlar			
(GOV 2016)	Mekong Deltasında Bölgesel Sosyo-ekonomik Kalkınma için Pilot Koordinasyon Yönetmeliği Mekong Deltası Planı: Uzun Vadeli Vizyon ve	2016	Vietnam Hükümeti
(GOV ve GOTN 2013)	Güvenli, Müreffeh ve Sürdürülebilir Bir Strateji Delta	2013	Vietnam Hükümeti ve Hollanda Hükümeti
İl düzeyinde plan ve stratejiler (Dong Thap PPC 2011)	İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2011	Dong Thap Halk Komitesi
(Kien Giang PPC 2013)	Dong Thap Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2013	Kien Giang Halk Komitesi
(Can Tho PPC 2010)	Kien Giang Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2010	Can Tho Halk Komitesi
(Bac Lieu PPC 2012)	Can Tho Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2012	Bac Lieu Halk Komitesi
(An Giang PPC 2010)	Bac Lieu Eyaleti için değişiklik İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2010	An Giang Halk Komitesi
(Ben Tre PPC 2011)	An Giang Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2011	Ben Tre Halk Komitesi
(Ca Mau PPC 2012)	Ben Tre Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2012	Ca Mau Halk Komitesi
(Soc Trang PPC 2011)	Ca Mau Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2011	Soc Trang Halk Komitesi
(Tra Vinh PPC 2010)	Soc Trang Eyaleti için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2010	Tra Vinh Halk Komitesi
(Vinh Long PPC 2012)	Tra Vinh İl için Değişim İklim Değişikliğine Yanıt Vermeye Yönelik İl Eylem Planları	2012	Vinh Long Halk Komitesi
	Vinh Long Eyaleti için değişiklik		

YÖNTEMLER VE SINIRLAMALAR

Vietnam Mekong Deltası'ndaki halk sağlığını odak alanı olarak kullanan bu araştırma, Tablo 1'de özetlenen üç koordinasyon boyutunun iklim değişikliğine uyumu desteklemede oynayabileceği ve oynadığı rolü incelemektedir. Vietnam politika geliştirme konusunda proaktif olmasına rağmen, politika uygulama konusundaki zayıf sicili (örneğin Tran 2016, adaptasyon konusundaki anlayış eksikliğinin

önlemlerin iklim değişikliği politikasının uygulanmasını baltalaması), politika analizinin tek başına sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumunun koordinasyonuna ilişkin net bir resim sunmadığı anlamına gelmektedir. Bu nedenle, bu makalede sunulan araştırmada, politika analizine rehberlik etmek ve derinlik katmak için derinlemesine yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler kullanılmaktadır.

sahadaki gerçeklik ile politika çerçevelerinin kağıt üzerindeki gerçekliği arasındaki uyumsuzluk. Analiz, görüşmelerden ortaya çıkan temaların kodlanmasıyla başlamıştır. Daha sonra politikalar bu temalar ışığında incelenmiştir.

Herhangi bir önyargı etkisini azaltmaya yardımcı olmak için araştırmacılar, hükümet içinde çeşitli düzeylerden ve hükümet dışında çalışan çeşitli kuruluşlardan yetkililerle görüşmüştür. Araştırmacılar, güveni artırmak ve görüşülen kişileri içgörülerini açıkça paylaşmaya teşvik etmek amacıyla görüşülen kişilerle tanışmak için kişisel tanıştırma yöntemini kullanmıştır. Bunun ötesinde, görüşülen kişilere kendilerini rahat hissetmedikleri soruları yanıtlamak zorunda olmadıkları ve tüm görüşmelerin gizli ve anonim olarak ele alınacağı bildirilmiştir. Buna rağmen, devlet kurumlarındaki alt düzey personelin, gördükleri sorun ve endişeleri tartışmaya üst düzey yetkililerden daha açık olduğu gözlemlenmiştir. Araştırmacılar ayrıca ulusal düzeydeki devlet kurumlarının yakın zamanda emekli olmuş müdürleriyle de görüşmüş ve bu kişiler görüşlerini ve perspektiflerini paylaşma konusunda halen çalışan üst düzey yetkililere kıyasla daha istekli davranmışlardır. İl düzeyindeki yetkililer ile sivil toplum ve uluslararası kuruluşlardan personel, iklim değişikliğine uyum yönetiminin hem olumlu hem de olumsuz yönlerinin tartışılmasına genellikle oldukça açıktır.

Görüşmeler çevre ve sağlık bakanlığı yetkililerinin yanı sıra sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ve uluslararası kuruluşlardan personel ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, Vietnam'ın uyum politikası çerçevesi bağlamında uyum koordinasyonu konularını araştırmak ve özellikle hükümet politikaları hakkında uzman görüşlerini almak için kullanılmıştır. Sağlık ve çevre bakanlıklarında hem ulusal hem de il düzeyinde görev yapan hükümet yetkilileriyle on dört görüşme gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak, sağlık ve uyumla ilgili koordinasyon konularını daha fazla aydınlatmak için hükümet dışı ve uluslararası kuruluşlardan 14 yetkiliyle görüşülmüştür.

Görüşmeler İngilizce olarak gerçekleştirilmiş ve 24 ila 81 dakika arasında değişmiştir. Ortalama 54 dakikalık görüşme, toplam görüşme dakikasının görüşülen kişi sayısına bölünmesiyle hesaplanmıştır. Görüşme verileri yazıya dökülmüş ve her bir yazı temaları belirlemek için okunmuştur. Görüşmeler boyunca ortak olan temalara ilişkin veriler manuel olarak harmanlanmıştır. Harmanlanan veriler daha sonra alt temalar için gözden geçirilmiş ve incelenen politikalar, stratejiler ve planlar bağlamında analiz edilmiştir. Her görüşmeciye, bu makalede görüşmelere atıfta bulunmak için kullanılan bir kod atfedilmiştir. Örneğin, beş numaralı görüşmeci tarafından sağlanan veriler (#05) olarak belirtilmiştir.

Politika incelemesi, ilgili ulusal ve il düzeyindeki strateji ve planların yanı sıra BMİDÇS gibi süreçler aracılığıyla uluslararası anlaşmaları da içermiştir. İncelenen politika, strateji ve planlar Tablo 2'de sunulmuştur.

Çalışmanın bazı kısıtlamaları bulunmaktadır. İl ve departman iklim değişikliği eylem planları kamuya açık değildir, ancak araştırma ekibi 13 Mekong Deltası ilinden 10'u için il eylem planları temin etmiştir. Departman eylem planlarının daha fazla araştırılması ve analiz edilmesi, Vietnam yönetim sistemleri ve bunların sürdürülebilir iklim değişikliğine uyum eylemleri sunma kabiliyetleri hakkındaki bilgilere derinlik katacaktır.

sektörler arası, sınırlar arası ve ölçekler arası koordinasyonla ilişkilidir.

Araştırma metodolojileri verilerin yorumlanmasını etkiler. Bu durumda, sistem teorisinin iletişim ve kontrol mekanizmaları ile geri bildirim döngülerine ve bunları değiştirmenin yeni yollarına odaklanması, araştırmacıların yerleşik bürokratik sistemlerle ilişkili engelleri ve kısıtlamaları göz ardı etmesine neden olmuş olabilir. Benzer, esneklik düşüncesinin "aynı kalmak için değişmeye" odaklanması, araştırmacıların bürokratik sistemlerin değişime ne ölçüde dirençli olabileceğini görme becerilerini sınırlayabilir.

SONUÇLAR

Uluslararası iletişim ve taahhütler

Vietnam BMİDÇS'ye iki ulusal bildirim sunmuştur (MONRE 2003, 2010). Vietnam'ın BMİDÇS'ye sunduğu ikinci ulusal bildirimin iklim değişikliğinin etkileri ve uyumlar bölümünde, insan sağlığı üzerindeki etkileri ele alan beş buçuk sayfalık bir alt bölüm bulunmaktadır ve bu sayfaların üçü, uyumlar için zaman ufuklarının ayrıntıları da dahil olmak üzere uyum önlemleri hakkındadır (MONRE 2010). Bazı uyarlamalar doğrudan sağlık sektörüne odaklanmıştır ve belge ayrıca sağlık ile su kaynakları, kıyı bölgesi, tarım ve enerji/ulaşım gibi diğer sektörler arasındaki bağlantıları vurgulayarak sektörler arası koordinasyon ihtiyacının altını çizmektedir. Benzer şekilde, Vietnam'ın INDC'si de insan sağlığını Vietnam'ın iklim değişikliğine müdahalesinde öncelikli bir alan olarak vurgulamaktadır. Ayrıca bakanlıklar arasında ve yerel yönetimler arasında koordinasyonun etkin olmadığını da kabul (GOV 2015a). Vietnam'ın INDC'sinde ve ikinci ulusal bildiriminde sağlık sektörüne atfedilen önceliğe rağmen, sağlık bakanlığının Vietnam'ın BMİDÇS'ye sunduğu İlk İki Yıllık Güncellenmiş Raporuna (MONRE 2014) katkıda bulunduğu belirtilen 11 bakanlıktan biri olmaması, kağıt/gerçeklik ayrımına etmektedir.

Ulusal politika ve stratejiler

Vietnam hükümeti iklim değişikliği ile mücadele çabalarını desteklemek için bir dizi ulusal politika geliştirmiştir. 2008 yılında NTP-RCC yayınlanmış, bunu 2011 yılında Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi (NCCS) ve 2012-2020 dönemi için İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (NAP-CC) izlemiştir (GOV 2008, 2011, 2012). Merkez Parti Komitesi kararları (örneğin, Merkez Parti Komitesi 2013) ile birlikte bu belgeler, hem BMİDÇS'ye yönelik ikinci ulusal bildirim hem de Vietnam'ın INDC'si ile uyumlu olarak insan sağlığını öncelikli bir alan olarak tanımlamaktadır. Bu belgeler aynı zamanda sektörler ve yerel yönetimler arasında koordinasyon veya işbirliğine de bulunmakta, ancak koordinasyon ve işbirliğinin uygulamada ne anlama geldiği konusunda ayrıntılı bilgi vermemektedir.

NTP-RCC, hem il düzeyinde hem de sektörel uyum eylem planlarının geliştirilmesi için yönergeler belirleyerek Vietnam'ın iklim değişikliğine verdiği tepkiler için kapsayıcı bir çerçeve sunmaktadır. Halk sağlığını kilit bir endişe alanı olarak içermekte ve 2015 yılına kadar "iklim değişikliği konularından sorumlu kurumlar arasında koordinasyon mekanizmasının" mükemmelleştirileceğini belirtmektedir (GOV 2008, madde III(4)(b)). Görüşülen kişiler, artan sel, kuraklık ve tayfun vakalarına ve bunlarla bağlantılı gıda güvenliği sorunlarına dikkat çekerek iklim değişikliğinin sağlıkla ilgili etkilerinin endişe kaynağı olduğu konusunda hemfikirler (örneğin, #11, #20). İnsan sağlığına öncelik verilmesine rağmen

MacLean'in (2013) muğlak politikalarla sonuçlanan kâğıda dayalı gerçeklikler gözlemine uygun olarak, UÇES'de ve UEP-ŞM'de tekrarlanan belirli eylemler ve hedefler muğlaktır. Örneğin NAP-CC'deki projeler listesi, Sağlık Bakanlığı'na (SB) 2013-2015 döneminde değişen iklime yanıt olarak toplum sağlık sistemlerini "iyileştirme", hastalık gözetim sistemlerini "güçlendirme" ve gıda hijyeni ve güvenliğini "sağlama" sorumluluğu verirken (GOV 2012, madde II (A) (49)), Mekong Deltası'ndaki arazi çökmesi gibi iklim değişikliğiyle bağlantılı konuların etkileri ilgili stratejilerde dikkate alınmamaktadır (#01). NTP-RCC gerekliliklerine uygun olarak, 2010 yılında Sağlık Bakanlığı 2011-2015 dönemi için iklim değişikliği eylem planını yayınlamıştır (SB 2010). Bu plan, iklim değişikliği ve bulaşıcı hastalıkların gelişimini özel endişe alanları olarak tanımlamaktadır. Planda il sınırları arasında koordinasyona atıfta bulunmaktadır, ancak bunlar muğlak ve çelişkilidir. 2016-2020 dönemi için iklim değişikliği sağlık stratejisi hala onay beklemektedir (#21). Sağlık Bakanlığı 2015 yılında, Vietnam Mekong Deltası da dahil olmak üzere bölgelere göre sağlık sektörünün doğal afetlerle başa çıkması için önlemler sağlayan 2015-2020 dönemi için doğal afetlere müdahale etmek üzere bir sağlık sektörü eylem planı yayınlamıştır. Sağlık için güncellenmiş bir taslak iklim değişikliği stratejisi olmasına rağmen, görüşülen kişiler sağlık bakanlığının iklim değişikliği ile mücadele konusunda güçlü bir taahhüdün olmadığı ve sağlık bakanlığının diğer Vietnam bakanlıklarına oldukça zayıf olduğu görüşünü dile getirmiştir (#04, #11, #20). Sağlık sonuçları ile iklim değişikliği arasındaki bağlantılara dair net kanıtların olmaması da sağlık sektörünün adaptasyonunu kısıtlayan bir unsur olarak algılanmıştır (#20, #27).

Hem NTP-RCC hem de NCCS, hükümet bakanlıklarının kendi iklim değişikliği eylem planlarını geliştirmelerini gerektirmiştir. Hem hükümetten hem de hükümet dışından görüşülen kişiler sektörler arası işbirliği ve koordinasyonun önemini vurgulamıştır (örneğin, #19, #20), ancak mevcut koordinasyon işlevsel işbirliği ile sınırlı görünmektedir. Örneğin, Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı (MONRE) ile Planlama ve Yatırım Bakanlığı (MPI), iklim değişikliği proje tekliflerini diğer finansman taleplerine (MPI sorumluluğu) göre önceliklendirmeden önce teknik uygunluk açısından taramak için işlevsel bir şekilde işbirliği yaparken (MONRE sorumluluğu), çevre sağlığı sonuçlarına ulaşmak için çevre ve sağlık arasında işbirliğine dayalı işbirliği eksiktir (#07, #19). Bir başka örnek de Bölgesel Çevre ve Sağlık Forumu aracılığıyla Vietnam'ın bir Ulusal Çevre Sağlığı Eylem Planı (NEHAP; #24) geliştirmeye teşvik edilmiş olmasıdır. Bir MONRE bakan yardımcısı orijinal NEHAP'ı savunmuştur, ancak bu 2012 yılında Vietnam Başbakanı tarafından reddedilmiştir. Daha sonra MONRE bakan yardımcısı emekli oldu ve revize edilmiş NEHAP, Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluk alması gerektiğini savunan çevre bakanı tarafından reddedildi. Geliştirme sürecinde daha fazla işbirliği yapılması, kimin sorumlu olması gerektiğine dair endişelerin çok daha erken ortaya çıkmasını sağlayabilirdi. Hükümet belgelerinde sektörler arası koordinasyona atıfta bulunmaktadır. Örneğin doğal afetler için sağlık sektörü eylem planı, Sağlık Bakanlığı'nın ilgili bakanlıkların yanı sıra il hükümet organlarının katılımıyla bölgesel programları koordine edeceğini belirtmektedir (SB 2015). Etkili sektörler arası koordinasyonun önemi, farklı kurumların ilgili sorumlulukları nedeniyle görülebilir. Örneğin, Sağlık Bakanlığı

Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı (MARD) kırsal alanlarda su temini ve çevresel sanitasyondan sorumlu lider kurumdur. Buna karşın Sağlık Bakanlığı, Sağlık Çevre Yönetim Ajansı (HEMA) aracılığıyla evsel sanitasyon ve hijyeni teşvik eden başlıca kurumdur ve MONRE iklim değişikliği yönetişimi ve entegre su kaynakları yönetiminden sorumludur (Dünya Bankası ve Su ve Sanitasyon Programı 2014).

Bölgesel düzey

Vietnam Mekong Deltası'nda sınır ötesi koordinasyon, illerin birbirine bağlı hidrolojisi nedeniyle görüşülen kişiler tarafından kilit önemde görülmüştür (#01, #04). Bu doğrultuda Vietnam, 2013 yılında Vietnam Mekong Deltası'nda sürdürülebilir kalkınmayı koordine etmek ve gözden geçirmek için Mekong Deltası Ana Planı'nı geliştirmiştir. Plan, "Mekong Deltası' gelecekteki gelişimi ve adaptasyonu" için ideal olarak "sektörler arası nitelikte ve kapasitede" ve "sektörel, departman, il vb. planları" gözden geçirecek bir tüzel kişilik olması gerektiğini belirtmektedir (GOV ve GOTN 2013: 73). Planda insan sağlığına beş atıf bulunmaktadır. Daha sonra, 2014 yılında Vietnam Hükümeti 2020 yılına kadar Mekong Deltası için sosyoekonomik kalkınma planını yayınlamıştır (GOV 2014). Bu plan, bölgesel ölçekte bir halk sağlığı sistemi geliştirmenin önemine dikkat çekmekte ve Can Tho Şehrini deltadaki halk sağlığı merkezi olarak belirlemektedir. Buna rağmen, Sağlık Bakanlığı bu plan için uygulama ajansı olarak atanan dokuz bakanlıktan biri değildi. Merkezi komünist parti altında, Vietnam Mekong Deltası'ndaki eylemleri koordine etmek için SWSC kurulmuştur ve Mekong Deltası Ana Planı SWSC'ye bir koordinasyon ve izleme rolü vermek ve komitenin planın uygulanması için bakanlıklara ve illere yardımcı olacağını belirtmektedir (GOV ve GOTN 2013).

Nisan 2016'da 593/QD-TTg sayılı Başbakanlık Kararı yayımlanmıştır (GOV 2016). Bu karar Mekong Deltasında Bölgesel Sosyo-ekonomik Kalkınma Pilot Koordinasyonu için bir yönetmelik içeriyordu. Yönetmeliğin yayınlanmasından önce uluslararası kalkınma ortakları yönetmeliğin geliştirilmesini desteklemiş (örneğin MBFP 2016) ve Nisan 2016'da 15 çok taraflı ve iki taraflı kalkınma ortağı Vietnam'da bölgesel koordinasyonu destekleyen ortak bir bildiri yayımlayarak "[b]ölgesel ekonomik , iklim değişikliğine uyum ve altyapı geliştirme" dahil olmak üzere "Vietnam'ın kalkınması için birçok önemli zorluğun iller üstü düzeyde ele alınması gerektiğini" vurgulamıştır (Asya Kalkınma Bankası vd. 2016: 1). Buna rağmen, yönetmelik iklim değişikliğinden sadece üç kez bahsetmektedir. Sosyoekonomi ve sosyoekonomik kalkınma çalışmaları sağlık sektörünü de içermekle birlikte (örneğin Szirmai 2005), yönetmelikte sağlıkla ilgili olabilecek tek atıf, amacın "geçim iyileştirmeyi" ve "yerel halkın yaşam kalitesini artırmayı" içermesidir (GOV 2016, Madde 2). Yönetmelik, sosyoekonomik kalkınmanın koordine edilmesinde MPI'ye öncü rol vermektedir, ancak koordinasyon teriminin kullanımı ekonomik kalkınma arayışında işlevsel işbirliği ile sınırlı görünmektedir. Pilot yönetmelik, SWSC'ye koordinasyon faaliyetlerinin uygulanması konusunda MPI ile işbirliği yapma ve pilot yönetmeliğin nihai değerlendirmesine ve gözden geçirilmesine yardımcı olma sorumluluğu vermektedir. SWSC yerine MPI'nin lider olarak seçilmesinin olası bir nedeni, Vietnam'ın 2002 ve 2015 bütçe kanunlarının bölgesel düzeyi hariç tutmasıdır (GOV

2002, 2015b), bu da merkezi hükümetin sorumluluğu SWSC gibi bölgesel düzeyde bir yönetim mekanizmasına devretmesini zorlaştıracaktır.

İl düzeyinde

Mekong Deltası, Vietnam'ın 63 ilinden 13'ünü kapsamaktadır. NTP-RCC ve NCCS gereklilikleri kapsamında, 13 Mekong eyaletinin her biri İklim Değişikliğine Yanıt Vermek için İl Eylem Planı (PAP-RCC) geliştirmiştir. Tablo 2'de ayrıntıları verildiği üzere 13 Mekong Deltası il eylem planından on tanesi incelenmiştir. Bu 10 ilden dokuzunun ayrıntılı proje listesinde sağlıkla ilgili eylemler yer almaktadır. Bunlardan sağlıkla ilgili projelerin sayısı toplam projelerin %2-15'i arasında değişirken, önerilen harcamalar toplam önerilen harcamaların %0,003'ü (Kien Giang) ile %5,38'i (Bac Lieu) arasında değişmektedir (Bac Lieu PPC 2012, Kien Giang PPC 2013). 10 ilden beşi koordinasyon konusunda bazı değerlendirmelerde bulunmuştur. Örneğin, Dong Thap ve Bac Lieu illerinin her birinin PAP-RCC'si, iklim değişikliğinin etkilerine etkili bir şekilde yanıt vermek için komşu illerle birlikte çalışmanın gerekliliğini kabul etmiştir. Buna rağmen, eylem planlarında önerilen projelerin listesi, diğer illerdeki projelerle bağlantı kurmayan ön ölçekteki projelerdir (Dong Thap PPC 2011, Bac Lieu PPC 2012). Ben Tre ve Tra Vinh planları, kıyı yönetimi ve ekolojik koruma için delta çapında, yani sınır ötesi koordinasyonun dikkate alınmasını da içermiştir ve Soc Trang ve Dong Thap planları, başarılı iklim değişikliğine uyumun ön koşulları olarak hem il içinde koordinasyondan hem de delta çapında koordinasyondan bahsetmiştir (Tra Vinh PPC 2010, Ben Tre PPC 2011, Dong Thap PPC 2011, Soc Trang PPC 2011). Bac Lieu planında arama ve kurtarma için sektörler arası koordinasyondan da bahsedilmektedir, ancak bir görüşmecisi deltada su kaynaklı hastalıklara odaklanan bir iklim değişikliği projesinden bahsetmiştir ve bu projede Sağlık Bakanlığı (DoH) temsil edilmemiştir çünkü Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı (DARD) tatlı su temininde kilit rol oynamaktadır (#23). İl planlarının birçoğunda koordinasyona atıfta bulunulmasına rağmen, bu konu görüşülen kişiler dört temel nedenden dolayı endişelendirmiştir: (i) her ilin finansmanı diğer izole edilmiştir, (ii) illerin diğer illerin faaliyetlerini yönlendirme yetkisi yoktur, (iii) iller arasında sınır ötesi koordinasyonu destekleyecek resmi mekanizmalar yoktur ve (iv) koordinasyon Vietnam'da genellikle başkalarının faaliyetlerini yönlendirme yeteneği veya yetkisi olarak görülmektedir (#01, #05, #15, #19, #28).

Bu araştırmanın dayandığı sistem düşüncesi felsefesi, işbirliğine dayalı koordinasyonu sınırlayan bir dizi mevcut kontrol mekanizmasının altını çizmiştir. Örneğin, STK personeli Vietnam kamu yönetiminde koordinasyonun yönlendirme ve kontrol olarak yorumlandığını gözlemlemiştir. Benzer şekilde, bir kamu görevlisi illerin koordinasyon sağlayamadığını, çünkü hiçbirinin diğer illere ne yapmaları gerektiğini söyleme yetkisine sahip olmadığını ve iller içinde "DONRE [Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı] planlamacılarının diğer kurumların planlama ve yatırım kararları üzerinde hiçbir etkisi olmadığını" belirtmiştir (Nguyen vd. 2015: 27). Bu görüşe dayalı destek, hükümet personelinin yetkilerin önemi ve rollerin, sorumlulukların ve yetkilerin bölünmesine ilişkin yorumlarından da gelmiştir. Açıklandığı üzere, bu bölümler işlevsel işbirliğini desteklemekte ancak işbirliğine dayalı işbirliğini teşvik etme ve destekleme konusunda daha az yardımcı olmaktadır.

TARTIŞMA

Bu tartışma bölümünün amacı iki yönlüdür. İlk olarak, politikalar ve mülakat verilerinin analizi yoluyla vurgulanan politika ve politika uygulamasındaki boşluklar araştırılmaktadır. İkinci olarak, Vietnam Mekong Deltası'nda sağlık sektörünün iklim değişikliğine adaptasyonu için işbirliğine dayalı mevcut boşluklara olası bir çözüm önermek için bu araştırmaya dayanmaktadır.

Koordineli yönetim süreçleri, Vietnam Mekong Deltası'nda sağlık sektörünün iklim değişikliğine adaptasyonu için önemlidir. Örneğin, deltadaki iller Mekong Nehri ve çeşitli kanallarının akışı ile birbirine bağlıdır (#01, #05) ve bu akışlar su ve vektör kaynaklı hastalıkların yayılmasını kolaylaştırabilir. Değişmesi beklenen yağış modelleri, bulaşma oranlarını ve hastalık yayılmalarını etkileyecektir. Bu durum, hem iller hem de sektörler arasındaki bağlantıların yanı sıra iklim değişikliği ile olan bağlantıları da vurgulamaktadır. Coğrafi ve sektörel koordinasyon mekanizmalarına ek olarak, ulusal hükümet politikaları, stratejileri ve finansmanının tümü sağlık sektörünü ve iklim değişikliğinin etkilerine hazırlanma kabiliyetini etkileyebilir. Bu tartışma bölümü, koordinasyonun bu üç boyutuna odaklanmakta ve bunu yapmak için bir dizi ölçek, coğrafya ve sektörden politika analizi ve mülakat veri sonuçlarından yararlanmaktadır. Mevcut işbirliğine dayalı koordinasyon boşlukları ve kısıtlamaları tespit edilmekte ve sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumu için koordinasyon konusunda daha fazla tartışmayı teşvik etmek amacıyla bunlara yönelik olası bir uzun vadeli çözüm sunulmaktadır.

Mevcut koordinasyon boşlukları ve kısıtları

Vietnam'ın ulusal yasal çerçevesine yerleştirilmiş bir koordinasyon eksikliği vardır. Örneğin, yasal belgelerin ilişkin kanun, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyon ilişkilerini tanımlayan herhangi bir hüküm içermemektedir ve Vietnam'da "kanun ve yönetmeliklerin çıkarılmasında [...] kurumların performansını izleyecek merkezi bir kurum" bulunmamaktadır (Thach 2014: 74). Ayrıca Thach (2014), gelecekteki projelerin değerlendirilmesinde ulusal meclis komiteleri ve hükümet bakanlıkları arasındaki koordinasyonun geliştirilmesinin kanun ve yönetmeliklerin kalitesini artıracağını belirtmiştir. Vietnam'da halen hakim olan yukarıdan aşağıya yönetim yaklaşımı (Gainsborough ve ark. 2009, Fforde 2011, Benedikter 2016) göz alındığında, ulusal meclis düzeyindeki koordinasyon eksikliğinin bakanlık düzeyine de yansımaları şaşırtıcı değildir. Ayrıca, merkezi hükümetin sıkı politika kontrolünü sürdürme çabaları (Christoplos vd. 2017) kaçınılmaz olarak güçlü bir mikro yönetime yol açmaktadır. Bu mikro yönetim, hem hükümet içinde hem de hükümet dışında çalışanlar tarafından ifade edilen, Vietnam'da koordinasyonun başkalarının eylemlerini yönlendirme yeteneği veya yetkisi olduğu görüşünde görülebilir (örneğin, #01, #05, #15). Kontrol ve yetkiye bu odaklanma, Garschagen'in (2015:613) Can Tho Şehirindeki sellerle başa çıkmak için stratejiler geliştirilmediği gözleminde görülebilir çünkü sorunun kesişen doğası, "sektörel departmanların bölümlere ayrılmış sorumlulukları arasında kaldığı" anlamına gelmektedir. Harekete geçmek için açık bir yetkiye duyulan güven, net olmayan koordinasyon yönergeleri ile birleştiğinde, her üç koordinasyon boyutunda da iyileştirmelerin önündeki engelleri artırmaktadır.

Mekong Deltası Ana Planı, il ve sektörel sürdürülebilir kalkınma planlarını denetlemek için sektörler arası yeteneklere sahip bir kuruluşa duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır (GOV ve GOTN 2013). Plan, merkezi hükümetin il ve sektörel sürdürülebilir kalkınma

Doğrudan yabancı yatırım (DYY) yoluyla ekonomik kalkınma için rekabet, 2000'li yılların başında Vietnam'ın 63 ilinin yarısından fazlasının "dibe doğru yarış" içinde merkezi hükümetin yatırım politikalarını çiğnemesine yol açmıştır (Vu . 2007: 1). Ana planın geliştirilmesine rağmen Vietnam hükümeti mevcut bir bölgesel varlığa sahip değildir (Nguyen 2012, Tran . 2015) ve bu nedenle mevcut bölgesel yönetim mekanizmaları, kendi mali ve insan kaynaklarına veya bölgesel bağlantılarla ilgili karar alma yetkisine sahip olmayan bir komünist parti komitesi olan SWSC gibi yönlendirme komitelerine dayanmaktadır (Ho ve Le 2012, Nguyen 2012). Master plan, SWSC'yi uygulama için MPI ile işbirliği yapmakla görevlendirerek bunu ele almaktadır, ancak bu, planda dikkat alınmayan ölçekler arası koordinasyon sorunlarını ortaya çıkarmaktadır.

Hem uluslararası düzeydeki anlaşmalar hem de incelenen ulusal politika ve stratejiler halk sağlığını öncelikli bir uyum alanı olarak vurgulamış olsa da, Vietnam Mekong Deltası genelinde sağlık sektörünün uyumunu engelleyen ve kısıtlayan bir dizi kilit faktör bulunmaktadır. Bu faktörler en çok il düzeyinde görülmektedir. MARD'ın ve dolayısıyla DARD'ın kırsal su tedarikinden sorumlu olması makuldür. Ancak, su kaynaklı hastalıklara (#23) odaklanan projelerle ilgili olarak bile Sağlık Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı'nın kırsal su tedarikine dahil edilmemesi, Vietnam'ın iklim değişikliğinden kaynaklanan değişen yağış modelleri nedeniyle iklime duyarlı olarak tanımlanan bu hastalıkları kontrol etme yeteneğini zayıflatmaktadır. Sağlık sektörünün nüfus sağlığını etkileyen alanlardaki katılım eksikliği, genel olarak sağlık sektörünün zayıflığını yansıtmaktadır (#04, #11, #20). Deltada sağlık sektörüne daha fazla öncelik verilmesi ve kaynak sağlanması (mali, insani, düzenlemeler ve sistemler) iklim değişikliğine uyum çabalarını destekleyecektir, çünkü daha sağlıklı insanlar değişen iklimin getireceği şoklar ve değişikliklerle başa çıkmak için daha donanımlıdır (örneğin, Smyle 2014). Su kaynaklı hastalıkların kontrolü, Vietnam Mekong Deltasındaki hidrolojinin birbirine bağlı yapısı (#01, #05) ve yağmur suyu yönetimi gibi diğer alanlarla olan bağlantıları nedeniyle hem sektörler arası hem de sınır ötesi konudur. Sektörler arası koordinasyon sorunları ulusal düzeyde de mevcuttur: NEHAP'ı geliştirmek için Vietnam'ın sağlık ve çevre bakanlıkları arasında işbirliğine dayalı koordinasyon, NEHAP'ın geliştirilmesinde sorumluluğun nerede olduğu konusundaki endişelere dayanan bakanlık reddini önleyebilirdi.

Sağlık sektörüne uyum için bölgesel koordinasyona yönelik olası bir çözüm

Sınırlar, ölçekler ve sektörler arasında daha iyi koordinasyon, dayanıklılık düşüncesiyle ve iklim değişikçe uygulamaları ve davranışları değiştirme becerisiyle yakından bağlantılıdır. Sektörler arasında işbirliğine dayalı eylem süreçleri, örneğin Sağlık Bakanlığı'nın su kaynaklı hastalıklarla ilgili sorunları ele almak için Tarım ve Orman Bakanlığı ile birlikte çalışması anlamına gelecektir. Sınır ötesi işbirliğini destekleyen süreçler, PAP-RCC'lerdeki projelerin komşu illerdekiyle sinerji yaratacak şekilde tasarlanmasıyla sonuçlanacaktır. Mevcut Mekong Deltası Ana Planı, sektörler arası ve sınırlar koordinasyon ihtiyacını kabul etmesiyle bu düşüncüyle uyumludur (GOV ve GOTN 2013). Bu ideale rağmen, Vietnam bürokrasisi içinde işbirliğine dayalı işbirliği, işlevsel işbirliğini teşvik eden yetkilere verilen önem (örneğin, #01, #07, #15) ve ayrıca değişime karşı direnç nedeniyle zordur (Benedikter

2016). Bu bağlamda dayanıklılık düşüncesinin kullanılması, farklı departmanlardan hükümet yetkililerinin birlikte çalışmasını ve birbirlerinin öncelikleri bakış açıları hakkında güçlü anlayışlar geliştirmesini destekleyebilir. Bu, bakanlıkların bireysel yetkilerini bulanıklaştırıyor gibi görünebilir, ancak ilgili bakanlıkların veya kuruluşların özünü etkilemeyecektir. Görüşülen kişiler tarafından yetkilerin tanımlanma şekli de dış etkilere ayrı sektörel sistemlere işaret etmektedir ve sistem düşüncesi sınırlar fikrini desteklese de bu sınırlar dikkatle seçilmelidir. Doğal sistemlerle ve Mekong Deltası'nda yaşayan insanların yaşamlarıyla daha uyumlu bir sistem sınırı seçimi, sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumunu daha iyi destekleyecektir. Sağlık sektörü ve dolayısıyla halk sağlığı, iyi tasarlanmış ve uygulanmış bir koordinasyon mekanizmasının başlıca faydalanıcılarından biri olacaktır. Yerleşik bürokratik mekanizmalarda değişiklik yapmak, özellikle hükümet belgelerinde görülen gerçeklik ile sahadaki gerçeklik arasındaki sapmalar nedeniyle önemli zaman ve enerji gerektirecektir (MacLean 2013). Bu nedenle, birçok önceliği dengelemek zorunda olan ve daha iyi sektörler arası, sınırlar arası ve ölçekler arası koordinasyonun ekonomik faydaları gibi faktörler tarafından motive edilebilecek ulusal liderler ve karar vericiler de dahil olmak üzere bu endişelerin tartışılması ve görüşülmesi önemlidir.

Tran ve diğerleri (2015) bölgesel koordinasyon sorunlarını tartışmış ve özellikle Vietnam Mekong Deltası'nı hedef alan iklim değişikliği politikaları geliştirmek için SWSC altında özel bir iklim değişikliği koordinasyon ofisi önermiştir. Görüşülen kişiler ayrıca SWSC'yi iklim değişikliği müdahalelerini koordine etmek için olası bir çözüm olarak görmektedir (#01, #15, #28), çünkü mevcut zayıf bölgesel bağlantı mekanizmaları, parçalanmış kurumlarla birleştiğinde, sağlık sektörünün iklim değişikliğine uyumunu destekleyebilecek sektörler arası ve sınır ötesi işbirliğini engellemektedir. Buna rağmen, SWSC bunu yaparken bazı ciddi zorluklarla karşılaşacaktır. İlk olarak, SWSC'nin Vietnam Mekong Deltası genelinde uyum faaliyetlerini koordine eden bir rol üstlenmesi önerilerine, her ikisi de iklim değişikliği faaliyetlerinde ve ilgili finansmanda büyük pay sahibi olan MONRE ve MARD gibi mevcut bakanlıklardan önemli bir muhalefet gelecektir. İkincisi, hükümet, hükümet ile komünist parti arasında net bir ayrımı sürdürmeyi amaçlamaktadır; bu da bir komünist parti komitesi olarak SWSC'nin resmi bir yönetim rolünü doldurmak için destek kazanmasını zorlaştırabilir (#28). Üçüncü zorluk, sistem teorisinde ele alındığı gibi kontrol mekanizmalarıyla bağlantılıdır, çünkü SWSC'nin il yetkilileri üzerinde resmi yetkisi yoktur (#01) ve koordinasyonun doğrudan kontrol yeteneği ile eş anlamlı olarak görüldüğü bir bağlamda, bu olası bir engel olacaktır. Sistem teorisi ve esneklik düşüncesinin kullanılması bu engellerin aşılması konusunda iyimserlik yaratmaktadır, ancak katı hiyerarşik bir sistemden işbirliğine dayalı koordinasyona dayalı bir sisteme geçmek, bürokrasi içinde örgütsel kültür ve felsefede bir değişim gerektirecektir ve bunun başarılması yıllar veya on yıllar alabilir (örneğin Gainsborough ve diğerleri 2009, hakim merkezîyetçi hükümetin değişime karşı çok dirençli olduğunu savunmaktadır). Son bir engel de Vietnam'da bölgesel düzeyin ulusal bütçe yasalarının dışında tutulmasıdır. Bununla birlikte, sınırlı finansmanla bile, SWSC'nin işbirliği içinde tasarlanan ve uygulanan uyum faaliyetlerini kolaylaştırması için hala bir kapsam olabilir, çünkü koordinasyon mutlaka doğrudan

(örneğin, Robinson ve Gilfillan 2017, uluslar üstü bölgesel kuruluşların üye devletlerine doğrudan proje uygulamasından ziyade, kapasite geliştirme de dahil olmak üzere ulusal çabaları destekleyerek daha etkili bir şekilde hizmet edebileceğini savunmuştur).

Bu sayısız zorluğa rağmen, SWSC, sağlık sektörü de dahil olmak üzere bölgesel işbirliğini kolaylaştırıcı bir rolü destekleyecek avantajlara sahiptir. SWSC bir koordinasyon ajansı olarak kurulmuştur ve hem delta için master plan hem de sosyoekonomik kalkınma için pilot yönetmelik için koordinasyon görevleri verilmiştir. Yetki alanı kolaylaştırıcı bir rolü desteklemektedir (#05) ve hassas alanlar için adaptasyon konulu bir çalıştayın yürütülmesi gibi adaptasyon girişimlerine halihazırda dahil olmuştur (TalkVietnam 2015). 13 İl Halk Komitesi (PPC) arasındaki bağlantılar doğrudan SWSC tarafından kolaylaştırılabilir (#01) ve böylece delta genelinde işbirliğine dayalı işbirliği desteklenebilir. Bu aynı zamanda sektörler arası işbirliğini de güçlendirebilir çünkü PPC'ler aracılığıyla SWSC'nin icracı bakanlıkların il başkanlarına erişimi vardır. KİK'ler ve illerdeki icracı bakanlıklarla aşağıya doğru ve ayrıca SWSC'nin başkanı olan Başbakan Yardımcısı aracılığıyla merkezi hükümetle yukarıya doğru olan bağlantıları nedeniyle ölçekler arası koordinasyonu destekleyebilir (Wyatt vd. 2012; ayrıca #01). Bu nedenle, SWSC, ulusal hükümete mevcut ve gelecekteki olası koşullar hakkında bilgi sağlamanın yanı sıra uyum faaliyetleriyle sınır ötesi ve sektörler arası ortak faydalar elde etmenin yollarına ilişkin tavsiyeler için bir kanal olabilir (Asya Kalkınma Bankası vd. 2016; ayrıca #01). Deltanın dört bir yanından temsil edilen bölgesel bir kuruluş olarak farklı yerlerden, ölçeklerden ve sektörlerden paydaşların bakış açılarını ve çıkarlarını dengeleyebilir. Bu özellikle sağlık sektörü için faydalı olabilir çünkü insan sağlığı ve ekonomik kalkınma arasında kurulan bağlantılara rağmen (örn. Gerdtham ve Ekman 2005, Smith . 2014) Vietnam'da sağlık sektörüne diğer sektörlerle aynı ölçüde öncelik verilmemiştir (#04). Bunun gibi bir çözüm, esneklik düşüncesi ve sistem teorisi ile uyumlu olacaktır çünkü yeni bir

önemli değişiklikler gerektirecek bir yaklaşım
yönetişim Vietnam'da komünist devletin temel özelliklerini değiştirmeden uygulanmaktadır.

SWSC'nin, sağlık sektörü de dahil olmak üzere iklim değişikliğine uyuma yardımcı olmak için sektörler, iller ve ölçekler arasında işbirliğine dayalı koordinasyonu kolaylaştıran bir role getirebileceği avantajlara rağmen, zorluklar büyüktür ve yakın gelecekte SWSC'ye bu şekilde başvurulması olası değildir. Bu makalenin yazarları bunu kabul etmekte ve Vietnam Mekong Deltası'ndaki yönetim koordinasyonu sorunları hakkında tartışma ve müzakereleri teşvik etmek ve özellikle tartışmanın mevcut normlar ve prosedürler içinde kalan değişikliklerle sınırlı kalmamasını tavsiye etmek için bu tavsiyede bulunmaktadır.

SONUÇ

Bu çalışmanın amacı, Vietnam Mekong Deltası'ndaki sağlık sektöründe iklim değişikliğine uyum koordinasyonunu incelemektir. Bu çalışma, sağlık sektörü adaptasyonuna ilişkin akademik literatüre üç temel katkı sağlamaktadır. İlk olarak, Vietnam hükümeti sektörleri arasındaki mevcut işlevsel işbirliği ile ve işbirliği arasındaki farkı vurgulamaktadır.

iklim değişikliğine uyumu daha etkili bir şekilde destekleyecek işbirliği. İkinci olarak, bu çalışma Vietnam'da iklim değişikliğine uyumun koordinasyonuna ilişkin yetersiz literatüre katkıda bulunmaktadır ve Vietnam'ın sağlık sektöründe uyumu desteklemek için koordinasyona ilişkin ilk araştırmadır. Vietnam'daki sağlık sektörünün zayıflığı, Vietnam Mekong Deltası'ndaki zayıf sınırlar arası, sektörler arası ve ölçekler arası işbirliğinden kaynaklanan dengesizliklerin altını çizmektedir. Sağlık sektöründeki uyum sonuçlarını iyileştirmek için işbirliğine dayalı işbirliği anlayışının ve buna bağlılığın artırılması gerekecektir. Bu araştırmanın üçüncü katkısı, sağlık sektörü de dahil olmak üzere Vietnam Mekong Deltası'nda iklim değişikliğine uyum için işbirliğine dayalı işbirliğini kolaylaştıracak uygun bir kuruluş olarak SWSC'yi önermektir. Önerilen bu çözüm, bu komünist parti komitesinin rolüne ilişkin mevcut görüşlere meydan okumaktadır, özellikle de SWSC'nin ademi merkeziyetçilik mekanizmaları veya parlamenter süreçler yoluyla kendisine devredilmiş bir yetkisi olmadığı için. SWSC'nin bu rolü yerine getirebilmesi için ya ulusal hükümet ya da uluslararası bağışçılar aracılığıyla finansman sağlaması ya da iller ve sektörler arasında işbirliğini kolaylaştırmak için diplomatik ve ikna edici araçlardan yararlanması gerekecektir. Bu ikinci seçenek, koordinasyonun başkalarının eylemlerini yönlendirme yetkisi ile eş anlamlı olarak görüldüğü Vietnam bağlamında önemli bir zorluk olabilir.

Bu araştırma Vietnam Mekong Deltası'ndaki sağlık sektörü adaptasyonuna odaklanmıştır, ancak sonuçlar Vietnam'da dibe doğru yarış gibi iller arası sorunlarla karşılaşan ekonomi sektörü gibi diğer sektörler için de faydalı olacaktır. Ayrıca Vietnam'ın Güney Doğu Asya'da uyum politikalarının geliştirilmesindeki öncülüğü nedeniyle, araştırma sonuçları bölge genelinde ilgi görecektir.

Bu makaleye verilen yanıtlar

http://www.ecologyandsociety.org/issues/responses_.php/9235
adresinde çevrimiçi olarak okunabilir

Teşekkür:

Yazarlar teşekkürü bir borç bilirler: Avustralya Ulusal Üniversitesi Fenner Çevre ve Toplum Okulu'na ve saha çalışması için finansal ve maddi destek sağlayan Hall Rotary Kulübü'ne; zaman ayırdıkları ve konuşmaya istekli oldukları için görüşülen kişilere; A/Prof Jamie Pittock, Prof Lorraine Elliott, Adj Prof Howard Bamsey ve daha önceki taslaklar hakkındaki yapıcı geri bildirimleri için hakemlere. Her türlü hatadan yazarlar sorumludur.

ATIFTA BULUNULAN LİTERATÜR

An Giang İl Halk Komitesi (PPC). 2010. *An Giang Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. An Giang İl Halk Komitesi, An Giang, Vietnam.

Armitage, D. 2008. Çok düzeyli bir dünyada yönetim ve müşterekler. *International Journal of the Commons* 2(1):7-32. <http://dx.doi.org/10.18352/ijc.28>

Asya Kalkınma Bankası, Agence Francaise de Developpement, Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı, Belçika

Kalkınma İşbirliği, Federal Almanya Cumhuriyeti Hanoi Büyükelçiliği, IFAD, İsrail Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı, IUCN, Japonya Hanoi Büyükelçiliği, Kore Uluslararası İşbirliği Ajansı, Hollanda Krallığı, İsviçre Ekonomik İşler Eğitim ve Araştırma Departmanı, Birleşmiş Milletler (Vietnam), USAID ve Dünya Bankası Grubu. 2016. *Viet Nam'da bölgesel koordinasyona ilişkin ortak kalkınma ortağı bildirisi*. Asya Kalkınma Bankası, Agence Francaise de Developpement, Avustralya Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı, Belçika Kalkınma İşbirliği, Hanoi'deki Federal Almanya Cumhuriyeti Büyükelçiliği, IFAD, İsrail Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı, IUCN, Hanoi'deki Japonya Büyükelçiliği, Kore Uluslararası İşbirliği Ajansı, Hollanda Krallığı, İsviçre Ekonomik İşler Eğitim ve Araştırma Departmanı, Birleşmiş Milletler (Vietnam), USAID, Dünya Bankası Grubu. Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: http://www.hanoi.diplo.de/contentblob/4776856/Daten/6428250/160406_Joint_Statement_Konferenz_zu_regionaler_Zusammenarbeit_eng.pdf

Bac Lieu Halk Komitesi (PPC). 2012. *Bac Lieu Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Bac Lieu İl Halk Komitesi, Bac Lieu, Vietnam.

Baker, I., A. Peterson, G. Brown ve C. McAlpine. 2012. Yerel yönetimlerin iklim değişikliğinin etkilerine tepkisi: yerel iklim uyum planlarının değerlendirilmesi. *Peyzaj ve Şehir Planlama* 107(2):127-136. <http://dx.doi.org/10.1016/j.landurbplan.2012.05.009>

Ben Tre Halk Komitesi (PPC). 2011. *Ben Tre Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Ben Tre İl Halk Komitesi, Ben Tre, Vietnam.

Benedikter, S. 2014. *Vietnam hidrokrasisi ve Mekong Deltası: Devlet sosyalizminden bürokratik kapitalizme su kaynaklarının geliştirilmesi*. Lit Verlag GmbH & Co. Zürih, İsviçre.

Benedikter, S. 2016. Bürokratikleşme ve devlet yeniden ele alındı: Yenilenme sonrası Vietnam'daki idari reformlar üzerine eleştirel düşünceler. *Uluslararası Asya Pasifik Çalışmaları Dergisi* 12(1):1-40.

Bierbaum, R., J. B. Smith, A. Lee, M. Blair, L. Carter, F. S. Chapin III, P. Fleming, S. Ruffo, M. Stults, S. McNeeley, E. Wasley ve L. Verduzco. 2013. Amerika Birleşik Devletleri'nde iklim adaptasyonunun kapsamlı bir incelemesi: eskisinden daha fazla, ancak gerekenden daha az. *Küresel Değişim için Azaltım ve Adaptasyon Stratejileri* 18 (3):361-406. <http://dx.doi.org/10.1007/s11027-012-9423-1>

Ca Mau İl Halk Komitesi (PPC). 2012. *Ca Mau Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Ca Mau İl Halk Komitesi, Ca Mau, Vietnam.

Can Tho İl Halk Komitesi (PPC). 2010. *Can Tho Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Can Tho İl Halk Komitesi, Can Tho, Vietnam.

Cash, D. W., W. N. Adger, F. Berkes, P. Garden, L. Lebel, P. Olsson, L. Pritchard, ve O. Young. 2006. Ölçek ve ölçekler arası dinamikler: çok düzeyli bir dünyada yönetim ve bilgi. *Ekoloji ve Toplum* 11(2):8. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-01759-110208>

Merkez Parti Komitesi. 2013. *11. Merkez Parti Komitesinin 7. Konferansının 24/NQ-TW sayılı Kararı: proaktif*

iklim değişikliğine yanıtlar, gelişmiş doğal kaynak yönetimi ve çevre koruma. Vietnam Komünist Partisi, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://thuvienphapluat.vn/van-ban/EN/Tai-nguyen-Moi-truong/Resolution-No-24-NQ-TW-climate-change-improvement-of-natural-resource-management/203397/tieng-anh.aspx?tab=7>

Christoplos, I., L. D. Ngoan, L. T. H. Sen, N. T. T. Huong, ve L. S. Lindegaard. 2017. Vietnam'da iklim ve afet riskini yönetmek için gelişen yerel sosyal sözleşme. *Disasters* 41 (3):448-467. <http://dx.doi.org/10.1111/disa.12215>

Christopoulos, S., B. Horvath, ve M. Kull. 2012. Sürdürülebilir kalkınma için sektörler arası politikaların yönetişiminin geliştirilmesi: bir meta-yönetişim perspektifi. *Kamu Yönetimi ve Kalkınma* 32(3):305-323. <http://dx.doi.org/10.1002/pad.1629>

Costello, A., M. Maslin, H. Montgomery, A. M. Johnson ve P. Ekins. 2011. Küresel sağlık ve iklim değişikliği: inkâr ve felaket kaderciliğinden olumlu eyleme geçiş. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London A: Mathematical, Physical and Engineering Sciences* 369(1942):1866-1882. <http://dx.doi.org/10.1098/rsta.2011.0007>

Dannevig, H. ve C. Aall. 2015. Sınır örgütü olarak bölgesel düzey mi? Norveç'te iklim değişikliğine uyum yönetişiminin bir analizi. *Çevre Bilimi ve Politikası* 54:168-175. <http://dx.doi.org/10.1016/j.envsci.2015.07.001>

Dong Thap İl Halk Komitesi (PPC). 2011. *Dong Thap Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Dong Thap İl Halk Komitesi, Dong Thap, Vietnam.

Esmark, A. 2011. Sistem teorisi. Sayfa 91-105 içinde M. Bevir, editör. *SAGE yönetim el kitabı*. SAGE, Thousand Oaks, California, ABD. <http://dx.doi.org/10.4135/9781446200964.n7>

Fforde, A. 2011. Çağdaş Vietnam: siyasi fırsatlar, muhafazakar resmi siyaset ve radikal değişim modelleri. *Asian Politics & Policy* 3(2):165-184. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1943-0787.2011.01254.x>

Folke, C., S. R. Carpenter, B. Walker, M. Scheffer, T. Chapin ve J. Rockström. 2010. Esneklik düşüncesi: esneklik, uyum sağlama ve dönüştürülebilirliğin bütünleştirilmesi. *Ekoloji ve Toplum* 15(4):20. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-03610-150420>

Fritzen, S. A. 2006. Sistem sınırlarını araştırmak: Vietnam'da adem-i merkezîyetçilik ve yerel siyasi hesap verebilirlik. *Asia Pacific Journal of Public Administration* 28(1):1-23. <http://dx.doi.org/10.1080/23276665.2006.10779312>

Gainsborough, M., D. N. Dinh, ve T. T. Phuong. 2009. Yolsuzluk, kamu yönetimi reformu ve kalkınma: Viet Nam orta gelir statüsüne doğru ilerlerken karşılaşılan zorluklar ve fırsatlar. Sayfa 379-430 içinde J. Acuña-Alfaro, editör. *Vietnam'da kamu yönetimi reformu: mevcut durum ve öneriler*. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Vietnam, Hanoi, Vietnam.

Galarraga, I., M. González-Eguino, ve A. Markandya. 2009. *İklim değişikliği politikasında bölgelerin rolü*. Bask İklim Değişikliği Merkezi (BC3), Bilbao, İspanya. [çevrimiçi] URL: http://www.bc3research.org/working_papers/downpubli_5.html

Gamble, J. L., J. Balbus, M. Berger, K. Bouye, V. Campbell, K. Chief, K. Conlon, A. Crimmins, B. Flanagan, C. Gonzalez- Maddux, E. Hallisey, S. Hutchins, L. Jantarasami, S. Khoury, M. Kiefer, J. Kolling, K. Lynn, A. Manangan, M. McDonald, R. Morello-Frosch, M. H. Redsteer, P. Sheffield, K. Thigpen Tart, J. Watson, K. P. Whyte ve A. F. Wolkin. 2016. Endişe verici popülasyonlar. Sayfa 247-286 içinde A. Crimmins, J. Balbus, J. L. Gamble, C. B. Beard, J. E. Bell, D. Dodgen, R. J. Eisen, N. Fann, M. D. Hawkins, S. C. Herring, L. Jantarasami, D. M. Mills, S. Saha, M. C. Sarofim, J. Trtanj ve L. Ziska, editörler. *İklim değişikliğinin Amerika Birleşik Devletleri'nde insan sağlığı üzerindeki etkileri: bilimsel bir değerlendirme*. ABD Küresel Değişim Araştırma Programı, Washington, D.C., ABD.

Garschagen, M. 2010. Mekong Deltası, Vietnam'ın birleşik sosyal-ekolojik sistemlerinde krizlerin önlenmesi ve iklim değişikliğine uyum: kavramları ve politikaları yeniden düşünme ihtiyacı. Sayfa 45-55 içinde X. Shen, T. E. Downing, ve M. Hamza, editörler. *İnsani krizlerde devrilme noktaları: sıcak noktalardan sıcak sistemlere*. Birleşmiş Milletler Üniversitesi Çevre ve İnsani Güvenlik Enstitüsü (UNU-EHS). Bornheim, Almanya.

Garschagen, M. 2015. Riskli değişim mi? İklim dinamikleri ve dönüşüm arasında Vietnam'ın kentsel sel riski yönetimi. *Pacific Affairs* 88(3):599-621. <http://dx.doi.org/10.5509/2015883599>

Garschagen, M. 2016. Merkezi bir sistemde kentsel afet risk yönetimini merkezden uzaklaştırmak mı? Vietnam'da gündemler, aktörler ve çekişmeler. *Habitat International* 52:43-49. <http://dx.doi.org/10.1016/j.habitatint.2015.08.030>

Garschagen, M., ve F. Kraas. 2011. Dönüşüm bağlamında kentsel iklim değişikliği adaptasyonu: Vietnam'dan dersler. Sayfa 131-139 içinde K. Otto-Zimmerman, editör. *Dirençli şehirler: şehirler ve iklim değişikliğine uyum: Global Forum 2010 Bildiriler Kitabı*. Springer, Bonn, Almanya. http://dx.doi.org/10.1007/978-94-007-0785-6_13

Gerdtham, U.-G., ve B. Ekman. 2005. *Vietnam'da ekonomik kalkınma için sağlığa yatırım: ulusal makroekonomi ve sağlık programı için fırsatlar ve kısıtlamalar hakkında rapor*. Dünya Sağlık Örgütü, Cenevre, İsviçre. [çevrimiçi] URL: http://www.who.int/macrohealth/action/CMH_Vietnam_Final.pdf

Vietnam Hükümeti (GOV). 2002. *Devlet bütçesine ilişkin 01/2002/QH11 sayılı Kanun*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: http://www.moj.gov.vn/vbpq/lists/vn%20bn%20php%20lut/view_detail.aspx?itemid=18453

Vietnam Hükümeti (GOV). 2008. *158/2008/QĐ-TTg sayılı Başbakanlık Kararı: iklim değişikliğine yanıt vermek için ulusal hedef programının onaylanması hakkında*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: http://www.nocopp.org.vn/Data/vbpq/Airvariable_idoc_49enDecision%20158%20on%20approval%20of%20NTP.pdf

Vietnam Hükümeti (GOV). 2011. *Başbakanlık Kararı 2139/QĐ-TTg: ulusal iklim değişikliği stratejisinin onaylanması hakkında*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://chinhphu.vn/portal/page/portal/English/strategies/strategiesdetails?categoryId=30&articleId=10051283>

Vietnam Hükümeti (GOV). 2012. *Başbakanlık Kararı No.: 1474/QĐ-TTg: Vietnam'da su kaynaklarının korunmasına ilişkin ulusal eylem planının onaylanması hakkında*

iklim değişikliği (2012 - 2020). Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: http://www.luatvn.net/Filedownload/135123/145653/en_1474_qd_ttg.doc

Vietnam Hükümeti (GOV). 2014. *Başbakanlık Kararı No. 245/QĐ-TTg: Mekong Deltası kilit ekonomik bölgesinin 2020'ye kadar sosyo-ekonomik kalkınmasına ilişkin ana planın 2030'a doğru yönlendirmelerle onaylanması hakkında*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <https://luatminhkhue.vn/tr/decision/decision-no-245-qd-ttg-dated-february-12--2014-of-the-prime-minister-approving-the-master-plan-on-socio-economic-development-of-the-mekong-delta-key-economic-region-through-2020--with-orientations-toward-2030.aspx>

Vietnam Hükümeti (GOV). 2015a. *Vietnam'ın ulusal olarak belirlenmiş katkısı*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://www4.unfccc.int/submissions/INDC/Published%20Documents/Viet%20Nam/1/VIETNAM'S%20INDC.pdf>

Vietnam Hükümeti (GOV). 2015b. *Devlet bütçesine ilişkin 83/2015/QH13 sayılı Kanun*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [online] URL: http://vst.mof.gov.vn/webcenter/portal/kbnn/t/o/tpcp/cccs/cccs_chitiet?dDocName=MOF148201&_afLooP=22-021069113878264#%40%40%3F_afLooP%3D2021069113878264%26dDocName%3DMOF148201%26_adf.ctrl-state%3Dnpowgd7yq_9

Vietnam Hükümeti (GOV). 2016. *Başbakanlık Kararı No. 593/QĐ-TTg: Mekong Deltası'nda bölgesel sosyo-ekonomik kalkınma için pilot koordinasyon yönetmeliğinin onaylanması hakkında 2016-2020*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam.

Vietnam Hükümeti ve Hollanda Hükümeti (GOV ve GOTN). 2013. *Mekong Deltası planı: güvenli, müreffeh ve sürdürülebilir bir delta için uzun vadeli vizyon ve strateji*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam ve Hollanda Hükümeti, Deltares, Hollanda. [çevrimiçi] URL: http://www.wageningenur.nl/upload_mm/2/c/3/b5f2e669-cb48-4ed7-afb6-682f5216fe7d_mekong.pdf

Haines-Young, R., ve M. Potschin. 2008. *İngiltere'nin karasal ekosistem hizmetleri ve ekosistem yaklaşımının gerekçesi*. DEFRA Genel Bakış Raporu Proje Kodu NR0107. Nottingham Üniversitesi, Nottingham, Birleşik Krallık. [çevrimiçi] URL: https://www.nottingham.ac.uk/cem/pdf/NR107_FTR_080108.pdf

Hansson, E. 2003. Otoriter yönetim ve emek: ekonomik yenilenmede VGCL ve parti-devleti. Sayfa 153-184 içinde B. J. T. Kerkvliet, R. H. Heng, ve D. W. Koh, editörler. *Vietnam'da örgütlenmek: sosyalist devlet içinde ve çevresinde hareket etmek*. Güneydoğu Asya Çalışmaları Enstitüsü, Singapur.

Ho, K. M., ve M. N. D. Le. 2012. Liên kết kinh tế vùng từ lý thuyết đến thực tiễn. *Kỷ yếu Diễn đàn Kinh tế* (mùa Thu 2012):444-455.

Huang, C., P. Vaneckova, X. Wang, G. FitzGerald, Y. Guo ve S. Tong. 2011. İklim değişikliğine halk sağlığı adaptasyonunun önündeki kısıtlamalar ve engeller: literatürün gözden geçirilmesi. *American Journal of Preventive Medicine* 40(2):183-190. <http://dx.doi.org/10.1016/j.amepre.2010.10.025>

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC). 2014b. Ek II: Sözlük. K. J. Mach, S. Planton ve C. von Stechow,

Editörler. Sayfa 117-130 içinde Çekirdek Yazım Ekibi, R. K. Pachauri, ve L. A. Meyer, editörler. *İklim değişikliği 2014: sentez raporu. Çalışma Grupları I, II ve III'ün Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli Beşinci Değerlendirme Raporuna Katkısı*. IPCC, Cenevre, İsviçre.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC). 2014a. *İklim değişikliği 2014: sentez raporu. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli Beşinci Değerlendirme Raporuna Çalışma Grupları I, II ve III'ün Katkısı*. Çekirdek Yazım Ekibi, R. K. Pachauri ve L. A. Meyer, editörler. IPCC, Cenevre, İsviçre.

Irvin, G. 1995. Vietnam: *Doi Moi*'nin başarılarının değerlendirilmesi. *Journal of Development Studies* 31(5):725-750. <http://dx.doi.org/10.1080/00220389508422387>

Kien Giang İl Halk Komitesi (PPC). 2013. *Kien Giang Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Kien Giang İl Halk Komitesi, Kien Giang, Vietnam.

Lesnikowski, A., J. D. Ford, L. Berrang-Ford, M. Barrera, P. Berry, J. Henderson ve S. J. Heymann. 2013. İklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerine planlı, kamusal uyumu etkileyen ulusal düzeydeki faktörler. *Küresel Çevresel Değişim* 23(5):1153-1163. <http://dx.doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2013.04.008>

Mackay, P. ve M. Russell. 2011. *Ca Mau ve Kien Giang Eyaletleri, Vietnam için iklim değişikliği kırılganlık ve risk değerlendirme çalışması*. Asya Kalkınma Bankası, Melbourne, Avustralya. [çevrimiçi] URL: <http://www.adb.org/sites/default/files/project-document/73153/43295-012-vie-tacr-03-0.pdf>

MacLean, K. 2013. *Güvensizlik hükümeti: sosyalist Vietnam'da yasadışı ve bürokratik iktidar*. Wisconsin Üniversitesi Yayınları, Madison, Wisconsin, ABD.

Orman Ürünleri Yönetim Kurulu (MBFP). 2016. *Mekong Deltası için sosyo-ekonomik kalkınmada işbirliğinin bölgesel koordinasyonuna ilişkin Pilot Mekanizmanın kademeli olarak sonuçlandırılması, 2016-2020*. MBFP, Ha Noi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://dahn.gov.vn/tr/ac130a909/gradually-finalizing-the-pilot-mechanism-on-regional-coordination-of-cooperation-in-socio-economic-development-for-the-mekong-delta-2016-2020.html>

Marmot, M. 2007. Sağlıkta eşitliğe ulaşmak: temel nedenlerden adil sonuçlara. *Lancet* 370(9593):1153-1163. [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(07\)61385-3](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(07)61385-3)

McElwee, P. 2010. *Vietnam'da iklim değişikliğine uyumun sosyal boyutları*. Kalkınma ve İklim Değişikliği Tartışma Belgesi no. 17, Dünya Bankası, Washington, D.C., ABD. [online] URL: http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSPContentServer/WDSP/IB/2011/01/11/000356161_20110111012856/Rendered/PDF/589030NWP0EACC10Box353823B01public1.pdf

McMichael, A. J., D. H. Campbell-Lendrum, C. F. Corvalán, K. L. Ebi, A. K. Githeko, J. D. Scheraga, ve A. Woodward, editörler. 2003. *İklim değişikliği ve insan sağlığı: riskler ve tepkiler*. Dünya Sağlık Örgütü, Cenevre, İsviçre.

Sağlık Bakanlığı (SB). 2010. *Bakanlık Kararı No. 3557 / QĐ-BYT: Sağlık sektöründe iklim değişikliğine yanıt eylem planının onaylanması hakkında (2011-2015)*. Sağlık Bakanlığı, Hanoi, Vietnam.

Sağlık Bakanlığı (SB). 2015. *646/ QĐ-BYT sayılı Bakanlık Kararı: 2015-2020 dönemi sağlık sektörü doğal afetlere müdahale eylem planının hakkında*. Sağlık Bakanlığı, Hanoi, Vietnam.

Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı (MONRE). 2003. *Viet Nam: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında ilk ulusal bildirim*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://unfccc.int/resource/docs/natc/vnmnc01.pdf>

Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı (MONRE). 2010. *Vietnam'ın Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne yönelik ikinci ulusal bildirim*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://unfccc.int/resource/docs/natc/vnmnc02.pdf>

Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı (MONRE). 2014. *Vietnam'ın Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne sunduğu iki yıllık güncellenmiş rapor*. Vietnam Hükümeti, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: <http://unfccc.int/resource/docs/natc/vnmbur1.pdf>

Nguyen, P. N., T. Tran, S. Tyler, Q. A. Nguyen, T. S. Bach, N. H. Nguyen, K. Pham, ve T. H. Dang. 2015. *İklim adaptasyonu için yerel planlama: Vietnam'ın deneyimi*. Rockefeller Vakfı, Asya Şehirleri İklim Değişikliği Direnç Ağı ve Uluslararası Çevre ve Kalkınma Enstitüsü, Londra, Birleşik Krallık. [çevrimiçi] URL: <http://pubs.iied.org/pdfs/10741IIED.pdf>

Nguyen, V. H. 2012. Liên kết vùng từ lý thuyết đến thực tiễn? *Ký yếu Diễn đàn Kinh tế* (mùa Thu 2012): 418-443.

Parkes, M. W., K. E. Morrison, M. J. Bunch, L. K. Hallström, R. C. Neudoerffer, H. D. Venema, ve D. Waltner-Toews. 2010. Su, sağlık ve sosyal-ekolojik sistemler için entegre yönetişime doğru: havza yönetişimi prizması. *Global Environmental Change* 20(4):693-704. <http://dx.doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2010.06.001>

Phung, D., C. Huang, S. Rutherford, C. Chu, X. Wang, M. Nguyen, N. H. Nguyen, C. Do Manh ve T. H. Nguyen. 2015. Mekong Deltası bölgesinde iklim faktörleri ve ishal arasındaki ilişki. *International Journal of Biometeorology* 59 (9):1321-1331. <http://dx.doi.org/10.1007/s00484-014-0942-1>

Porter, J. J., S. Dessai ve E. L. Tompkins. 2014. Birleşik Krallık'ta hanehalkının iklim değişikliğine uyumu hakkında ne biliyoruz? Sistematik bir inceleme. *Climatic Change* 127(2):371-379. <http://dx.doi.org/10.1007/s10584-014-1252-7>

Rasul, G. 2014. Güney Asya'da gıda, su ve enerji güvenliği: Hindukuş Himalaya bölgesinden nexus perspektifi. *Environmental Science & Policy* 39:35-48. <http://dx.doi.org/10.1016/j.envsci.2014.01.010>

Robinson, S.-A. ve D. Gilfillan. 2017. Bölgesel örgütler ve gelişmekte olan küçük ada devletlerinde iklim değişikliğine uyum. *Regional Environmental Change* 17(4):989-1004. <http://dx.doi.org/10.1007/s10113-016-0991-6>

Smith, K. R., A. Woodward, D. Campbell-Lendrum, D. Chadee, Y. Honda, Q. Liu, J. M. Olwoch, B. Revich ve R. Sauerborn. 2014. İnsan sağlığı: etkiler, adaptasyon ve ortak faydalar. Sayfa 709-754 içinde C. B. Field, V. R. Barros, D. J. Dokken, K. J. Mach,

M. D. Mastrandrea, T. E. Bilir, M. Chatterjee, K. L. Ebi, Y. O. Estrada, R. C. Genova, B. Girma, E. S. Kissel, A. N. Levy, S. MacCracken, P. R. Mastrandrea ve L. L. White, editörler. *İklim değişikliği 2014: etkiler, uyum ve kurulanlık. Bölüm A: Küresel ve Sektörel Boyutlar. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli Beşinci Değerlendirme Raporuna Çalışma Grubu II'nin Katkısı*. Cambridge Üniversitesi Yayınları, Cambridge, İngiltere.

Smyle, J. 2014. *Viet Nam'da kapsamlı çevre ve iklim değişikliği değerlendirmesi*. Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu, Roma, İtalya. [çevrimiçi] URL: <https://www.ifad.org/documents/10180/bc978d37-0907-4fef-acf0-fddbc9040011>

Snover, A., L. Whitely Binder, J. Lopez, E. Willmott, J. Kay, D. Howell, ve J. Simmonds. 2007. *İklim değişikliğine hazırlık: yerel, bölgesel ve eyalet hükümetleri için bir rehber*. Yeryüzü Sisteminde Bilim Merkezi, Washington Üniversitesi, Seattle, Washington, ABD ve ICLEI - Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler, Bonn, Almanya. [çevrimiçi] URL: <http://www.cses.washington.edu/db/pdf/snoveretalgb574.pdf>

Soc Trang İl Halk Komitesi (PPC). 2011. *Soc Trang Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Ca Mau İl Halk Komitesi, Soc Trang, Vietnam.

Szirmai, A. 2005. *Sosyo-ekonomik kalkınmanın dinamikleri: bir giriş*. Cambridge University Press, Cambridge, UK. <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511817342>

Tai, H.-S. 2015. Çapraz ölçekli ve çapraz düzeyli dinamikler: Tayvan'daki bir sosyal-ekolojik sistemde yönetim ve dayanıklılık kapasitesi. *Sustainability* 7(2):2045-2065. <http://dx.doi.org/10.3390/su7022045>

Termeer, C. J. A. M., A. Dewulf ve M. van Lieshout. 2010. Yönetişim araştırmalarında ölçek yaklaşımlarının ayrıştırılması: tek merkezli, çok düzeyli ve uyarlanabilir yönetişimin karşılaştırılması. *Ekoloji ve Toplum* 15(4):29. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-03798-150429>

Thach, P. N. 2014. Vietnam Ulusal Meclisi'nin kurumsallaşması ve dönüşen işlevleri. Sayfa 64-83 içinde Z. Yongnian, L. L. Fook ve W. Hofmeister, editörler. *Asya'da parlamentolar: kurum inşası ve siyasi kalkınma*. Routledge, Abingdon, Birleşik Krallık.

Thayer, C. A. 1995. Tek-örgütlü sosyalizm ve devlet. Sayfa 39-64 içinde B. Kerkvliet ve D. J. Porter, editörler. *Vietnam'ın kırsal dönüşümü*. Güneydoğu Asya Çalışmaları Enstitüsü, Singapur.

Tra Vinh İl Halk Komitesi (PPC). 2010. *Tra Vinh Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek eylem planı*. Tra Vinh İl Halk Komitesi, Tra Vinh, Vietnam.

Tran, H. H., S. T. Nguyen, ve H. N. Ha. 2015. Liên kết vùng trong ứng phó với biến khí hậu ở Việt Nam (Qua nghiên cứu trường hợp đồng bằng sông Cửu Long). *Tạp chí Nghiên cứu Địa lý nhân văn* 1(8):17-24.

Tran, V. S. 2016. *Vietnam ulusal hükümetinin iklim değişikliği politikasının il ve yerel çiftçi düzeyinde başarılı bir şekilde doğru*. Southern Cross Üniversitesi, Lismore, Avustralya. [çevrimiçi] URL: <http://epubs.scu.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1493&context=theses>

Truong, T. H. 2011. Một số suy nghĩ về liên kết vùng đồng bằng sông cửu long và Tp Hồ Chí Minh trong chiến lược phát triển kinh tế. *Tạp chí Phát triển Nguồn nhân lực*. 5(26):40-46.

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler. 2009. *Dünyada adem-i merkeziyetçilik ve yerel demokrasi. Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler*, Paris, Fransa. [çevrimiçi] URL: http://www.citiesalliance.org/sites/citiesalliance.org/files/CA_Docs/resources/UCLG_DecentralizationandLocalDemocracy.pdf <http://dx.doi.org/10.1596/978-0-8213-7734-5>

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP). 2007. *UNDP Stratejik Planı (2008-2011)- insani kalkınma konusunda küresel ilerlemenin hızlandırılması*. UNDP, Cenevre, İsviçre. [çevrimiçi] URL: <https://www.undp-aap.org/resources/projects/undp-strategic-plan-2008-2011-accelerating-global-progress-human-development>

ABD Orman Hizmetleri (USFS). 2011. *Vietnam'da iklim değişikliği USAID finansmanı için konuların ve seçeneklerin değerlendirilmesi*. USFS ve USAID, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1861/vietnam_climate_change_final2011.pdf

TalkVietnam. 2015. Mekong Deltası'nda 6,3 milyon insan iklim değişikliğinden etkilenme riski altında. *TalkVietnam*, 26 Kasım. [çevrimiçi] URL: <https://www.talkvietnam.com/2015/11/6-3-million-people-in-mekong-delta-are-at-risk-affected-by-climate-change/>

Vinh Long İl Halk Komitesi (PPC). 2012. *Vinh Long Eyaletinin iklim değişikliğine yanıt vermek için eylem planı*. Vinh Long İl Halk Komitesi, Vinh Long, Vietnam.

Vu, T. T. A. 2012. *Kurumsal perspektiflerden Vietnam'da ekonomi yönetiminin adem-i merkeziyetçilik*. Fulbright Ekonomi Öğretim Programı, Ho Chi Minh City, Vietnam. [online] URL: <http://www.fetp.edu.vn/cache/Decentralization%20of%20Economic%20Management%20in%20Vietnam-2013-02-21-18562504.pdf>

Vu, T. T. A., V. T. Li, ve T. T. Vo. 2007. *Viet Nam'da ademi merkeziyetçilik bağlamında yasal olmayan il yatırım teşvikleri: karşılıklı fayda mı yoksa dibe doğru bir yarış mı?* Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı - Vietnam, Hanoi, Vietnam. [çevrimiçi] URL: http://www.undp.org/content/dam/vietnam/docs/Publications/9716_071205_provinceincentives.pdf

Dünya Bankası. 2015. *Vietnam'da mali ademi merkeziyetçilik incelemesi: bütünü parçaların toplamından daha büyük hale getirmek: Vietnam'da mali ademi merkeziyetçilik incelemesi: özet rapor*. Dünya Bankası Grubu, Washington, D.C., ABD. [çevrimiçi] URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/2016/03/26012370/making-whole-greater-sum-parts-review-fiscal-decentralization-vietnam>

Dünya Bankası ve Su ve Sanitasyon Programı. 2014. *Vietnam'da su temini ve sanitasyon: finansmanı gelecek için hizmete dönüştürmek*. Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası/Dünya Bankası, Washington, D.C., ABD. [çevrimiçi] URL: <https://www.wsp.org/sites/wsp.org/files/publications/WSP-Vietnam-WSS-Turning-Finance-into-Service-for-the-Future.pdf>

Dünya Sağlık Örgütü (WHO). 2015. *Batı Pasifik bölgesinde iklim değişikliği ve sağlık: kanıtların sentezi, seçilmiş ülkelerin profilleri ve politika yönü*. DSO, Cenevre, İsviçre. [çevrimiçi] URL: <http://iris.wpro.who.int/handle/10665.1/12401>

Wyatt, A. B., T. P. T. Nguyen, ve P. G. Tang. 2012. *Viet Nam durum analizi*. Uluslararası Doğa Koruma Birliği, Gland, İsviçre. [çevrimiçi] URL: https://www.iucn.org/sites/dev/files/import/downloads/bcr_viet_nam_situation_analysis_final_1_1.pdf

Yusuf, A. A. ve H. Francisco. 2009. *Güneydoğu Asya için iklim değişikliği kurulanlık haritası*. Güneydoğu Asya için Ekonomi ve Çevre Programı, Singapur. [çevrimiçi] URL: <http://itpibhopal.com/resource/12.pdf>